

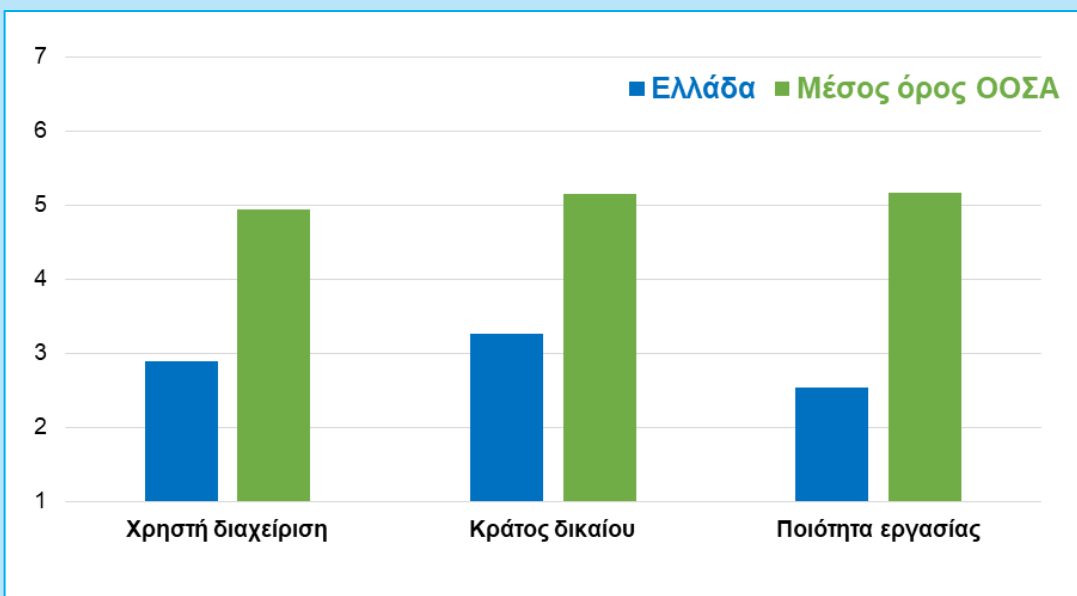
Για μια Ελλάδα ανταγωνιστική και πρωταγωνιστική...

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Στο σημερινό δελτίο δημοσιεύουμε αυτούσια τα κείμενα των τεσσάρων ομιλητών στη Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ (29/5/2018). Σε όλες τις τοποθετήσεις φαίνεται να επικρατεί μία όψιμη μετριότητα, που αποτελεί ενθαρρυντική ένδειξη για εθνική συνεννόηση, οικονομική ευημερία και αποφυγή κοινωνικού αποκλεισμού. Στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, αλλά και σ' όλο τον κόσμο, οι δυνάμεις του λαϊκισμού απειλούν τη συνοχή της κοινωνίας. Για τον ΣΕΒ, μία διαφαινόμενη σύγκλιση των πολιτικών δυνάμεων του τόπου, παρά την επιθετική ρητορική των κομμάτων, είναι πηγή ενθάρρυνσης των προσπαθειών μας να συνεχίσουμε να προάγουμε τις ιδέες και τις πολιτικές εκείνες που στηρίζουν την υγιή ιδιωτική πρωτοβουλία και οδηγούν σε υψηλότερη ανάπτυξη και απασχόληση προς το συμφέρον όλων μας. Με κύριο μήνυμα, λοιπόν, η Ελλάδα να γίνει μια χώρα ανταγωνιστική και πρωταγωνιστική, όπου κάθε πολίτης του κόσμου να θέλει να επισκεφθεί, να εργαστεί, να επενδύσει και να ζήσει εκεί, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. **Θεόδωρος Φέσσας** αναφέρθηκε στις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα μας, μαζί με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές οικονομίες, όπως, μεταξύ άλλων, οι διεθνείς πολιτικοοικονομικές αλλαγές, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η 4^η βιομηχανική επανάσταση, οι δεξιότητες των εργαζομένων στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, η κλιματική αλλαγή, η κυκλική οικονομία, καθώς και οι δημοσιονομικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενώ η χώρα μας έχει κάνει μεγάλα βήματα προόδου όσον αφορά στη δημοσιονομική και διαρθρωτική προσαρμογή, η οικονομία ακόμη μαστίζεται από την υπερφορολόγηση, τη χαμηλή ανταγωνιστικότητα, την υψηλή ανεργία, την αποεπένδυση, την αρνητική αποταμίευση, το υψηλό επίπεδο κόκκινων δανείων, τη μετανάστευση, κλπ. Η λύση δεν μπορεί να είναι άλλη από τις μεταρρυθμίσεις για επενδύσεις, ευημερία και δουλειές. Πάνω από όλα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην παιδεία, επιτρέποντας ενδεχομένως ακόμη και τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων, ώστε ο ανταγωνισμός και η αξιολόγηση να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών με στόχο να καλυφθεί το χάσμα δεξιοτήτων μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος, και η χώρα μας να μην εγκλωβιστεί στην κατηγορία των οικονομιών χαμηλής εξειδίκευσης, παραγωγικότητας και μισθών. Στην επόμενη διετία, ο ΣΕΒ σχεδιάζει τρεις σημαντικές πρωτοβουλίες: **Πρώτον, την δημιουργία ενός Εθνικού Επενδυτικού Συμβουλίου**, με τη συνεργασία της κυβέρνησης, των τραπεζών, των επενδυτικών ταμείων και των επιχειρήσεων, και με στόχο την προσέλκυση και υλοποίηση επενδύσεων, αξιοποιώντας τις προτάσεις που κατατέθηκαν στο πλαίσιο του πρόσφατου [Επενδυτικού Συνεδρίου του ΣΕΒ](#). **Δεύτερον, τη δημιουργία ενός κόμβου καινοτομίας, ενός Start-up Greece** για την εγκατάσταση και συνεργασία επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, με τη σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. **Τρίτον, την υλοποίηση ενός στρατηγικού σχεδίου επανακατάρτισης** του ανθρώπινου δυναμικού και **τη δημιουργία ενός εθνικού επαγγελματικού ταμείου** για εργαζόμενους που δεν καλύπτονται διαφορετικά, στο πλαίσιο μιας νέας κοινωνικής συμφωνίας μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών. Τέλος, ο κ. Φέσσας ανέδειξε τη σημασία της εθνικής συνεννόησης και της αποφυγής οξείας πολιτικής πόλωσης ώστε να αποφευχθεί το «να φτάσουμε στην πηγή και να μην πιούμε νερό». Ο πρωθυπουργός κ. **Αλέξης Τσίπρας** αναφέρθηκε στην ολοκλήρωση του 3^{ου} Μνημονίου μέσα σε ένα καλό οικονομικό κλίμα, με την οικονομία να ανακάμπτει, όλους τους δείκτες της οικονομικής δραστηριότητας να βελτιώνονται σταθερά και τη δημοσιονομική εξυγίανση να δημιουργεί βιώσιμα πρωτογενή πλεονάσματα, που είναι αναγκαία για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας, τόσο έναντι των εταίρων όσο και έναντι των αγορών.

«Η επιχειρηματικότητα οφείλει να δίνει το παράδειγμα στη χρηστή διαχείριση, στο σεβασμό των νόμων και στην προάσπιση της αξιοπρέπειας της εργασίας»

Θεόδωρος Φέσσας (29/5/2018)

Επιδόσεις Ελλάδας και μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ:

Βαθμολογία στην κλίμακα 1-7, όπου 7 η χώρα με την καλύτερη επίδοση:

Χρηστή διαχείριση: [Corruption Perceptions Index 2017](#) (Transparency International, 2018)

Κράτος δικαίου: [Rule of Law Index 2017-2018](#) (World Justice Project, 2018)

Ποιότητα εργασίας: Μέση βαθμολογία στους δείκτες Earnings quality, Labour market insecurity, Job strain και Very long-hours of work, ([OECD, Employment Outlook 2017](#))

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmtsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Με την ευγενική χορηγία:

Ο κ. Τσίπρας τόνισε την ανάγκη τελικής διευθέτησης του ελληνικού δημοσίου χρέους, ως προϋπόθεση θωράκισης τόσο της ελληνικής, όσο και της της ευρωπαϊκής οικονομίας, εν μέσω μάλιστα απειλών για τη σταθερότητα της Ευρωζώνης κυρίως λόγω της σοβούσης Ιταλικής πολιτικής κρίσης. Αναφέρθηκε, επίσης, στην ανάγκη περαιτέρω στήριξης της ελληνικής βιομηχανίας, κυρίως μέσω της συνέχισης και εμβάθυνσης πολιτικών μείωσης του κόστους ενέργειας, διευκόλυνσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω απλοποίησης του καθεστώτος αδειοδοτήσεων και χωροθετήσεων, και ταχύτερης απονομής της δικαιοσύνης και πάταξης του λαθρεμπορίου και της φοροδιαφυγής, μέσω της επέκτασης των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες. Η βιομηχανική πολιτική δίνει έμφαση στο τρίπτυχο «ολοκληρωμένες αλυσίδες αξίας- εξωστρέφεια- φορολογική βιωσιμότητα» και στηρίζεται χρηματοδοτικά από μια πλειάδα παρεμβάσεων και προγραμμάτων, δίνοντας προτεραιότητα στην έρευνα και καινοτομία και την ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων, με στόχο η βιομηχανική παραγωγή να ανέλθει στο 12% του ΑΕΠ βραχυπρόθεσμα, και στο 15% σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Στην ομιλία του, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης κ. **Κυριάκος Μητσοτάκης** τόνισε την ανάγκη μείωσης του φορολογικού βάρους, και αύξησης των επενδύσεων και της απασχόλησης, με την επερχόμενη ανάκαμψη της οικονομίας να φέρνει οφέλη σε όλους χωρίς αποκλεισμούς και να στηρίζεται σε μια υγιή επιχειρηματικότητα με αξίες και κανόνες. Πέραν των ξένων επενδύσεων, η ανάπτυξη χρειάζεται και ελληνικές ιδιωτικές επενδύσεις. Προς τούτο, απαιτείται ένα «διπλό σοκ» εμπιστοσύνης και αποταμίευσης, μέσα σε κλίμα πολιτικής σταθερότητας και αποτελεσματικής διακυβέρνησης. Όσον αφορά στη φορολογία, πέραν της μείωσης του εταιρικού φόρου, των μερισμάτων και του ΕΝΦΙΑ, ο κ. Μητσοτάκης τόνισε την ανάγκη φορολογικών κινήτρων όπως οι υπεραποσβέσεις, ο διπλασιασμός της περιόδου συμψηφισμού ζημιών με κέρδη, και η μείωση της φορολογίας σε επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία, και σε έσοδα από προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας, ώστε να δοθεί αναπτυξιακό πρόσημο στην φορολογική πολιτική και ταυτόχρονα, μαζί και με την επιθετική προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, να ενισχυθεί η φορολογική συμμόρφωση και να διευρυνθεί η φορολογική βάση. Τόνισε, επίσης, την ανάγκη μείωσης του μη μισθολογικού κόστους των επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένων και εργοδοτών, μέσα από μια μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος στη βάση τριών πυλώνων, με μεγαλύτερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, τόσο για τη συμπληρωματική σύνταξη, όσο και για τις παροχές υγείας. Τέλος, όσον αφορά στις εργασιακές σχέσεις, ο κ. Μητσοτάκης τόνισε την ανάγκη να μην επιστρέψει η χώρα σε ένα καθεστώς άνευ προϋποθέσεων επεκτασιμότητας των συλλογικών συμβάσεων, μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία και καθολικής υπερίσχυσης των κλαδικών έναντι των επιχειρησιακών συμβάσεων, παράγοντες που υπομόνευαν στο παρελθόν την παραγωγικότητα της ελληνικής μεταποίησης και ως τούτου την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Ο πρώην Αντικαγκελάριος και Υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας κ. **Sigmar Gabriel** αναφέρθηκε εκτενώς στις εσωτερικές εντάσεις που επικρατούν σε διάφορες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως όσον αφορά την εξασθένιση του κράτους δικαίου, της ελευθερίας του τύπου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, την διαφθορά, το BREXIT και, τέλος, τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στο θέμα της πιθανής ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους. Και αυτά συμβαίνουν σε μια περίοδο αυξανόμενων εξωτερικών εντάσεων που θέτουν υπό αμφισβήτηση την ικανότητα της ενωμένης Ευρώπης να ευημερήσει, ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον επιταχυνόμενων τεχνολογικών εξελίξεων στην οικονομία και ασυνεχειών στην αγορά εργασίας. Οι ΗΠΑ και η Κίνα αναδεικνύονται ως ισχυροί πόλοι οικονομικοπολιτικών εξελίξεων στην παγκόσμια τάξη πραγμάτων, με την Ευρώπη να εμφανίζεται αδύναμη να κατανοήσει τις αλλαγές και να αντιδράσει με τη δική της γεωπολιτική στρατηγική, ως ίσος μεταξύ ίσων. Στο πλαίσιο αυτό, προσπάθειες για μια κοινή αμυντική πολιτική και ενδυνάμωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης πρέπει να επιταχυνθούν. Ο κ. Gabriel τόνισε ότι η Γαλλία φαίνεται να έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων με τη Γερμανία να ακολουθεί σχεδόν άβουλη και χωρίς πεποίθηση, όσον αφορά στην πορεία των αλλαγών για την ενίσχυση της θέσης της Ευρώπης στον κόσμο. **Η Ευρώπη λειτουργεί σαν χορτοφάγος σε έναν κόσμο σαρκοφάγων, επισήμανε με έμφαση για να αναδείξει την ανάγκη μεγαλύτερης συνοχής και αποφασιστικότητας από ευρωπαϊκής πλευράς στο πεδίο του διεθνούς εμπορίου και των γεωπολιτικών ανακατατάξεων.** Αναφερόμενος, τέλος, στην Ελλάδα, μίλησε για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διάρκεια των χρόνων της προσαρμογής, παρά τη σκληρή λιτότητα και τη λάθη των Μνημονίων. Είναι σημαντικό τώρα που ολοκληρώνεται το Πρόγραμμα, αφενός η Ελλάδα να εφαρμόσει πλήρως τα 88 προσαπαιτούμενα της τελευταίας αξιολόγησης και αφετέρου να συμφωνηθεί η μείωση του χρέους και το modus operandi στη μετα-μνημονιακή εποχή. Ειδικότερα, όσον αφορά στο χρέος, ο κ. Gabriel εξέφρασε τη στήριξή του στο σχέδιο της αυξομείωσης των πληρωμών για την εξυπηρέτηση του χρέους, αναλόγως της οικονομικής συγκυρίας και με όσο το δυνατόν λιγότερες προϋποθέσεις αιρεσιμότητας. Τέλος, παράλληλα με τη λύση για το χρέος, η Ελλάδα πρέπει να υιοθετήσει ένα δικό της αναπτυξιακό πρότυπο, εμβαθύνοντας στις μεταρρυθμίσεις και αποφεύγοντας την επιστροφή στις βλαπτικές πρακτικές του παρελθόντος. Παράλληλα, και η Ευρώπη πρέπει να επενδύσει στην Ελλάδα, υιοθετώντας πιο φιλικές προς την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία πολιτικές.

- Η αναμενόμενη ομαλή ολοκλήρωση της 4^{ης} και τελευταίας αξιολόγησης και η έξοδος της Ελλάδας από το Μνημόνιο τον Αύγουστο του 2018, σε συνδυασμό με τις θετικές προσδοκίες στον τουρισμό, συνέβαλαν στην περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος τον Μάιο του 2018, με τον σχετικό δείκτη να ανέρχεται στις 104,2 μονάδες, κοντά στο υψηλό 3,5 ετών που σημείωσε τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους (104,3 μονάδες). Αντίθετα, η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχώρησε ελαφρά (στις -51 μονάδες, από -48,8 τον προηγούμενο μήνα), ωστόσο ο σχετικός δείκτης βρίσκεται αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με τον Μάιο του 2017 (-69,7 μονάδες), ενώ έχει καλύψει σημαντικό μέρος της μεγάλης πτώσης που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2015 (-30,6 μονάδες) για να φτάσει στο κατώτατο σημείο τον Μάρτιο του 2017 (-74,4 μονάδες). Παράλληλα, τον Απρίλιο του 2018 οι καταθέσεις των νοικοκυριών σημείωσαν αύξηση για τρίτο συνεχόμενο μήνα (+€4 εκατ.), επιβεβαιώνοντας τη σταθεροποίηση του κλίματος στην οικονομία. Την ίδια ώρα, τα οριστικά και αναλυτικά στοιχεία επιβεβαιώνουν την καλή πορεία των εσόδων σε όλα τα επίπεδα, όμως καθώς μεγάλο μέρος της αύξησης προέρχεται από την επίπτωση βάσης σε σχέση με τη φορολόγηση καπνικών, η τάση αυτή έχει χαμηλό δυναμισμό. Η συγκράτηση των δαπανών προκύπτει σταθερά από την υποχώρηση των καταπτώσεων εγγυήσεων και αναλήψεων χρεών και των επιχορηγήσεων στα ασφαλιστικά ταμεία, που μερικώς αντισταθμίζονται από την αύξηση των δαπανών μισθοδοσίας, επιδόματος πολυτέκνων και κοινωνικού εισοδήματος αλληλεγγύης.

Ετήσια Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ Τρίτη 29 Μαΐου 2018

Ομιλία του Προέδρου του ΣΕΒ κ. Θεόδωρου Φέσσα στην απογευματινή εκδήλωση

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Κυρίες & Κύριοι,

Ευχαριστούμε θερμά που είστε μαζί μας απόψε.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον αγαπητό κ. Gabriel, έναν υποστηρικτή και φίλο της Ελλάδας, για την τιμή που μας κάνει σήμερα.

Το όραμά μας για την Ελλάδα, είναι **να γίνει μια χώρα ανταγωνιστική και πρωταγωνιστική. Μια χώρα που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει να επισκεφθεί, να εργασθεί, να επενδύσει, και να ζήσει.**

Είναι ένα όραμα φιλόδοξο, αντάξιο της πατρίδας μας, που δοκιμάζει τα όρια των δυνατοτήτων μας και των προσδοκιών μας.

Το έχουν τιμήσει με το έργο τους μεγάλοι επιχειρηματίες, όπως ο Θεόδωρος Βασιλάκης, τον οποίο με θλίψη αποχαιρέτισαμε πρόσφατα.

Ο Θεόδωρος Βασιλάκης αποτελεί πρότυπο για όλους μας. Απέδειξε, ότι εκεί που το κράτος αποτυγχάνει ως επιχειρηματίας, **ο ιδιωτικός τομέας κάνει θαύματα.**

Σε τρεις μήνες, η χώρα μας βγαίνει από τα μνημόνια.

Κύριε πρωθυπουργέ, αυτό είναι αναμφισβήτητο μια πολύ θετική εξέλιξη. Συγχαρητήρια!

Καθώς λοιπόν σηματοδοτείται η αρχή μιας νέας περιόδου, αξίζει να συζητήσουμε απόψε, πώς το όραμά μας μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

Την τελευταία οκταετία, όσο εμείς προσπαθούσαμε να λύσουμε προβλήματα του προηγούμενου αιώνα, ο κόσμος έκανε οικονομικά και τεχνολογικά άλματα.

Το 2017, η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας ήταν 3.8%, της Ευρωζώνης 2.3%, ενώ της Ελλάδας 1.4%.

Οι επενδύσεις στην Ευρωζώνη κινήθηκαν στο 20.5% του ΑΕΠ. Στην Ελλάδα περιορίστηκαν στο 12.6%, όταν στην πρωταθλήτρια της Ευρωζώνης Τσεχία, ξεπέρασαν το 25%.

Εμείς, όλα αυτά τα χρόνια, παλεύαμε με τον χειρότερο εαυτό μας.

Δεν ομολογήσαμε ως προς τις βαθύτερες αιτίες της κρίσης, ούτε και τα εργαλεία για να βγούμε από αυτήν.

Το όραμά μας για την Ελλάδα, είναι να γίνει μια χώρα ανταγωνιστική και πρωταγωνιστική. Μια χώρα που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει να επισκεφθεί, να εργασθεί, να επενδύσει, και να ζήσει.

Οι ηγεσίες της χώρας μας, αλλά και των δανειστών, έκαναν καθοριστικά λάθη στο μείγμα πολιτικής, στον χρονισμό των μεταρρυθμίσεων και στην υλοποίησή τους.

Τον Αύγουστο, μας δίνεται η ευκαιρία να σταματήσουμε τη συνεχή ανακύκλωση της εσωστρέφειάς μας και να ξανασυστηθούμε στη διεθνή κοινότητα.

Τον Αύγουστο, μας δίνεται η ευκαιρία να σταματήσουμε τη συνεχή ανακύκλωση της εσωστρέφειάς μας και να ξανασυστηθούμε στη διεθνή κοινότητα.

Να διευρύνουμε το μυαλό μας και την οπτική μας, να ασχοληθούμε και με άλλα σημαντικά θέματα, όπως είναι:

- οι μεγάλες παγκόσμιες πολιτικές και οικονομικές αλλαγές,
- ο ψηφιακός μετασχηματισμός,
- η 4^η βιομηχανική επανάσταση,
- οι δεξιότητες των εργαζομένων στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης,
- η κλιματική αλλαγή,
- η κυκλική οικονομία,
- ο νέος ευρωπαϊκός προϋπολογισμός 2020.

Την τελευταία οκταετία, όσο εμείς προσπαθούσαμε να λύσουμε προβλήματα του προηγούμενου αιώνα, ο κόσμος έκανε οικονομικά και τεχνολογικά άλματα.

Και φυσικά, **να είμαστε αρωγοί** στην προσπάθεια αποτροπής νέας κρίσης στην ευρωζώνη, στηρίζοντας την ευρωπαϊκή συνοχή.

Ο λαϊκισμός και ο καιροσκοπισμός αποτελούν απειλή για την Ευρώπη.

Η Ελλάδα, με την Ευρωπαϊκή στήριξη, παρέμεινε ισότιμο μέλος **στο πιο προηγμένο πολιτικά και κοινωνικά μέρος του κόσμου.**

Μπορούμε και οφείλουμε να προσφέρουμε τις εμπειρίες μας στον ευρωπαϊκό διάλογο. Να αναδείξουμε τα οφέλη της νομισματικής ένωσης και της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Αλήθεια, πού βρισκόμαστε σήμερα;

Στον κόσμο των επιχειρήσεων, όταν ολοκληρώνουμε ένα μεγάλο έργο, έρχεται η ώρα του απολογισμού.

Είναι σημαντικό να κάνουμε το ίδιο και για τη χώρα.

Έχουμε νοικοκυρέψει τα δημόσια οικονομικά και παράγουμε πλέον πλεονάσματα. Όμως με υπερφορολόγηση και με υποβάθμιση των υπηρεσιών του κράτους.

Ας είμαστε ρεαλιστές:

Έχουμε νοικοκυρέψει τα δημόσια οικονομικά και παράγουμε πλέον πλεονάσματα. Όμως με υπερφορολόγηση και με υποβάθμιση των υπηρεσιών του κράτους.

Έχουμε ισοσκελίσει το εξωτερικό μας ισοζύγιο, κυρίως λόγω τουρισμού. Το εμπορικό μας ισοζύγιο παραμένει ελλειμματικό.

Έχουμε βελτιώσει ορισμένες επιδόσεις μας στους διεθνείς δείκτες ανταγωνιστικότητας. Το έλλειμα όμως ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, παραμένει μεγάλο.

Έχουμε ισοσκελίσει το εξωτερικό μας ισοζύγιο, κυρίως λόγω τουρισμού. Το εμπορικό μας ισοζύγιο παραμένει ελλειμματικό.

Έχουμε κάνει επίσης σημαντικές μεταρρυθμίσεις.

Στην είσπραξη των φορολογικών εσόδων, στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, στην αγορά εργασίας, στη συγκράτηση των δημοσίων δαπανών.

Υπάρχει πολλή δουλειά να γίνει ακόμη. Στο ασφαλιστικό, στη δημόσια διοίκηση, στη χωροταξία, στις αδειοδοτήσεις, στη δικαιοσύνη, στην απελευθέρωση των αγορών.

Η πολυετής κρίση δημιούργησε και **νέα προβλήματα.**

Υψηλή ανεργία, βαθιά αποεπένδυση, αρνητική αποταμίευση, τεράστιο όγκο κόκκινων δανείων, μετανάστευση, κα.

Έχουμε βελτιώσει ορισμένες επιδόσεις μας στους διεθνείς δείκτες ανταγωνιστικότητας. Το έλλειμα όμως ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, παραμένει μεγάλο.

Η «έξοδος από τα μνημόνια» θα φέρει τη λήξη της προνομιακής χρηματοδότησης και την προσφυγή στις αγορές. Θα φέρει επίσης κάποια αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους, ώστε να καταστεί βιώσιμο – με αυξημένη εποπτεία και αυστηρή τήρηση των ήδη ψηφισμένων μέτρων. Παράλληλα, θα επιτρέψει μεγαλύτερη ευελιξία σε επιμέρους εθνικές πολιτικές.

Συνεπώς, 8 χρόνια μετά, κάνοντας τον απολογισμό, μπορούμε να πούμε ότι γλυτώσαμε τη συντριβή και βελτιωθήκαμε σε αρκετούς τομείς. Με

τεράστιο όμως κόστος, θυσίες, καθυστερήσεις και νέα προβλήματα.

Το πολιτικό μας σύστημα είναι σίγουρα ωριμότερο σήμερα, αλλά με έλλειμμα εθνικής συνεννόησης και συνεργασίας.

Η δε κοινωνία, προσφεύγει σε προσωπικές στρατηγικές επιβίωσης και αναζητά όραμα, ηγεσία και κατεύθυνση.

Έχουμε κάνει επίσης σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Στην είσπραξη των φορολογικών εσόδων, στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, στην αγορά εργασίας, στη συγκράτηση των δημοσίων δαπανών.

Εμείς, βλέπουμε το ποτήρι μισογεμάτο. Η έξοδος από τα μνημόνια σηματοδοτεί τη δυνατότητα επανεκκίνησης της οικονομίας.

Με τη χώρα μας ανταγωνιστικότερη, αλλά φτωχότερη. Ελπίζουμε ειλικρινά και σοφότερη.

Καλούμαστε πλέον να διεκδικήσουμε ένα καλύτερο μέλλον **με τις δικές μας δυνάμεις.**

Η συνταγή για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας είναι μία:

Μεταρρυθμίσεις για επενδύσεις, ευημερία και δουλειές. Την παρουσιάσαμε αναλυτικά στο πρόσφατο επενδυτικό μας συνέδριο.

Ο κύκλος της αποεπένδυσης πρέπει να κλείσει. **Να προσεγγίσουμε σε 4-5 χρόνια τους μέσους όρους της Ευρωζώνης. Δηλαδή να γίνονται νέες επενδύσεις περίπου στο 20% του ΑΕΠ, ή 45 δις ευρώ ετησίως, από τα 22,5 δις του 2017.**

Το πολιτικό μας σύστημα είναι σίγουρα ωριμότερο σήμερα, αλλά με έλλειμμα εθνικής συνεννόησης και συνεργασίας. Η δε κοινωνία, προσφεύγει σε προσωπικές στρατηγικές επιβίωσης και αναζητά όραμα, ηγεσία και κατεύθυνση.

Οι σημαντικές επενδύσεις που σχεδιάζουν πολλές επιχειρήσεις μέλη μας, δεν αρκούν για να καλύψουν το επενδυτικό κενό. Χρειαζόμαστε και πολλές ξένες επενδύσεις.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την προέγκυση επενδύσεων, **είναι μία μεταρρυθμιστική υπέρβαση.** Τόσο σε επίπεδο στόχων και χρόνων, όσο και σε επίπεδο νοοτροπίας.

Δηλαδή, **ένα συνολικό πρόγραμμα που να καλύπτει οριζόντιες και κλαδικές μεταρρυθμίσεις. Με συγκεκριμένους στόχους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς υλοποίησης, υπό την άμεση εποπτεία και καθοδήγηση του Πρωθυπουργού.**

Εμείς, βλέπουμε το ποτήρι μισογεμάτο. Η έξοδος από τα μνημόνια σηματοδοτεί τη δυνατότητα επανεκκίνησης της οικονομίας.

Με τη χώρα μας ανταγωνιστικότερη, αλλά φτωχότερη. Ελπίζουμε ειλικρινά και σοφότερη.

Η συνταγή για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας είναι μία: **Μεταρρυθμίσεις για επενδύσεις, ευημερία και δουλειές.**

Θα ήθελα να τονίσω ιδιαίτερα δύο σημεία:

Πρώτον, οι μεταρρυθμίσεις που ψηφίζονται να μην μένουν στα χαρτιά, αλλά να εφαρμόζονται.

Διαφορετικά ακυρώνονται και εν τέλει δυσφημίζονται.

Δεύτερον, οι στόχοι να υποστηρίζονται από τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής για την επίτευξή τους, π.χ.:

- Θέλουμε να εξαλείψουμε την φοροδιαφυγή; Πρέπει όλες οι συναλλαγές να είναι ηλεκτρονικές και να περιορισθεί δραστηκώς η κυκλοφορία των μετρητών.
- Θέλουμε να αναπτύξουμε μία οικονομία της γνώσης και της καινοτομίας; Πρέπει να θεσπίσουμε ειδικά φορολογικά κίνητρα για να προσελκύσουμε καινοτόμες επιχειρήσεις και τους εργαζομένους τους.
- Θέλουμε λιγότερη γραφειοκρατία; Πρέπει να εφαρμόσουμε «νομοθετική γκιλοτίνα», δηλαδή κάθε νέα ρύθμιση που εισάγεται, να καταργεί, ή να απλοποιεί υφιστάμενες.

Θέλουμε να εξαλείψουμε την φοροδιαφυγή;

Πρέπει όλες οι συναλλαγές να είναι ηλεκτρονικές και να περιορισθεί δραστικά η κυκλοφορία των μετρητών.

Τέτοιες ριζοσπαστικές προσεγγίσεις θέλουμε να καθοδηγούν το Αναπτυξιακό Σχέδιο της Ελλάδας.

Εξίσου σημαντικό είναι να συνειδητοποιήσουμε και την **ανάγκη για επένδυση στην παιδεία και το εκπαιδευτικό μας σύστημα.**

Ο **ανορθολογισμός και η εσωστρέφεια** που διατρέχουν την Ελληνική κοινωνία,

Οι **χαμηλές επιδόσεις** των μαθητών μας στους διεθνείς δείκτες αξιολόγησης,

Η συνεχιζόμενη **υποβάθμιση** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης,

Το **χάσμα δεξιοτήτων** μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος,

Όλα αυτά, δημιουργούν σοβαρό κίνδυνο να εγκλωβιστούμε στην κατηγορία των χωρών χαμηλής εξειδίκευσης, παραγωγικότητας και μισθών.

Σε όσους αναρωτηθούν «τι δουλειά έχει ο ΣΕΒ να ασχολείται με την εκπαίδευση», απαντούμε ευθέως:

Θέλουμε να αναπτύξουμε μία οικονομία της γνώσης και της καινοτομίας;

Πρέπει να θεσπίσουμε ειδικά φορολογικά κίνητρα για να προσελκύσουμε καινοτόμες επιχειρήσεις και τους εργαζομένους τους.

Τα πάντα τελικά είναι θέμα Παιδείας.

Η ανάπτυξη, συνδέεται άμεσα με τις κατευθύνσεις και τους πόρους που δίνονται στο εκπαιδευτικό σύστημα. Σε όλες τις ώριμες δημοκρατίες οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν ουσιαστικά στον σχεδιασμό του.

Στη γειτονική μας Ιταλία π.χ., μέσω συνεργασίας πολιτείας, ακαδημαϊκής και επιχειρηματικής κοινότητας, έχουν τεθεί στόχοι για την 4^η βιομηχανική επανάσταση, όπως η αύξηση κατά 100% της τεχνικής εκπαίδευσης, η εκπαίδευση 1.400 διδασκόντων, 3.000 διευθυντικών στελεχών, 200.000 φοιτητών, κα.

Θέλουμε λιγότερη γραφειοκρατία;

Πρέπει να εφαρμόσουμε «νομοθετική γκιλοτίνα», δηλαδή κάθε νέα ρύθμιση που εισάγεται, να καταργεί, ή να απλοποιεί υφιστάμενες.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Ως Έλληνες εργοδότες, διεκδικούμε μερίδιο ευθύνης και συναπόφασης στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό.

Χρειαζόμαστε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα ενθαρρύνει τους νέους να σκέφτονται, να καινοτομούν, να επιχειρούν, να τολμούν.

Έχουμε ουσιαστικές προτάσεις για τη διασύνδεση της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τις επιχειρήσεις.

Είμαστε στη διάθεσή σας να συνεργασθούμε και να συμβάλουμε στην εθνική αυτή επένδυση.

Αλλά ως πρώτο μεγάλο βήμα, **ας απελευθερώσουμε επιτέλους την τριτοβάθμια εκπαίδευση από τον κρατισμό. Ας επιτρέψουμε τη λειτουργία και ιδιωτικών Πανεπιστημίων.**

Είμαστε βέβαιοι ότι θα ζήσουμε μια κοσμογονία.

Με επενδύσεις από την αφρόκρεμα των ξένων πανεπιστημίων, προσέλκυση των πλέον ταλαντούχων φοιτητών και επιστημόνων και αναβάθμιση όλου του εκπαιδευτικού μας συστήματος, με άνοιγμα στον ανταγωνισμό και στη συνεχή αξιολόγηση.

Ο ανορθολογισμός και η εσωστρέφεια που διατρέχουν την Ελληνική κοινωνία,

Οι χαμηλές επιδόσεις των μαθητών μας στους διεθνείς δείκτες αξιολόγησης,

Η συνεχιζόμενη υποβάθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης,

Το χάσμα δεξιοτήτων μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαιδευτικού συστήματος,

Όλα αυτά, δημιουργούν σοβαρό κίνδυνο να εγκλωβιστούμε στην κατηγορία των χωρών χαμηλής εξειδίκευσης, παραγωγικότητας και μισθών.

Φίλες και φίλοι,

Η προσπάθεια για να χτίσουμε την Ελλάδα των ονείρων μας, την Ελλάδα των αξιών και της αξιοσύνης, δεν μπορεί παρά να είναι συλλογική.

Ο ΣΕΒ, ως υπεύθυνος κοινωνικός εταίρος, θα είναι πάντοτε φωνή και δύναμη προόδου για την ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Θα ακούει και θα συνομιλεί με όλους, εντός και εκτός Ελλάδας, θα προτείνει, θα διαβουλεύεται και θα συνθέτει.

Θα αξιοποιεί πολύτιμες σκέψεις και απόψεις σαν αυτές που μόλις ακούσαμε:

«...Να ξανακάνουμε την επιχειρηματικότητα μόδα...»

«...Να υποστηρίξουμε μια εθνική – παραγωγική – αφύπνιση...»

«...Να πρωτοστατήσουμε σε μία νέα κοινωνική συμφωνία μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών για το μέλλον της εργασίας...»

Ως πρώτο μεγάλο βήμα, ας απελευθερώσουμε επιτέλους την τριτοβάθμια εκπαίδευση από τον κρατισμό. Ας επιτρέψουμε τη λειτουργία και ιδιωτικών Πανεπιστημίων.

Ειδικότερα, σχεδιάζουμε 3 σημαντικές πρωτοβουλίες:

- **Η πρώτη πρωτοβουλία**, αφορά στην προσέλκυση και υλοποίηση επενδύσεων. Στοχεύουμε στην υλοποίηση των προτάσεων του Επενδυτικού μας Συνεδρίου με τη δημιουργία Εθνικού Επενδυτικού Συμβουλίου. Θα επιδιώξουμε τη συνεργασία με την Κυβέρνηση, τράπεζες, επενδυτικά ταμεία, φορείς και φυσικά με τα μέλη μας για τη δημιουργία και λειτουργία του Συμβουλίου αυτού.
- **Η δεύτερη πρωτοβουλία**, αφορά στην ενίσχυση της καινοτομίας και της ψηφιακής ωριμότητας. Επιδιώκουμε, με τη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, να δημιουργηθεί ένας κόμβος καινοτομίας, ένα Start-up Greece. Για την εγκατάσταση και συνεργασία επιχειρήσεων, εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, όπως γίνεται σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες.
- **Η τρίτη πρωτοβουλία**, αφορά στους ανθρώπους μας. Χρειαζόμαστε μια νέα κοινωνική συμφωνία εργαζομένων και εργοδοτών, με όρους μέλλοντος και όχι παρελθόντος. Σε συνεργασία με την ΓΣΕΕ, για θέματα ανάπτυξης της εργασίας, διαμορφώνουμε ένα στρατηγικό σχέδιο

επανακατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού. Επίσης, για την ανταποδοτικότητα της εργασίας, αξιολογούμε τη δημιουργία ενός εθνικού επαγγελματικού ταμείου, για εργαζόμενους που δεν θα μπορούν να καλύπτονται από άλλα επαγγελματικά ταμεία.

Είμαστε βέβαιοι ότι θα ζήσουμε μια κοσμογονία. Με επενδύσεις από την αφρόκρεμα των ξένων πανεπιστημίων, προσέλκυση των πλέον ταλαντούχων φοιτητών και επιστημόνων και αναβάθμιση όλου του εκπαιδευτικού μας συστήματος, με άνοιγμα στον ανταγωνισμό και στη συνεχή αξιολόγηση.

Φίλες και φίλοι,

Σίγουρα μπορούμε να προσβλέπουμε σε ένα καλύτερο μέλλον για όλους μας.

Με μεγαλύτερη συμμετοχή στον καθορισμό του και με μεγαλύτερη ευθύνη για την επίτευξη των στόχων μας.

Με συνολική αλλαγή νοοτροπίας για να αποτραπεί ένας νέος κίνδυνος αστάθειας, ενόψει και των επερχομένων εκλογικών αναμετρήσεων. Μην φτάσουμε στην πηγή και δεν πιούμε νερό.

Η μετα μνημονιακή εποχή, δεν επιτρέπεται να μας βρει με τα ίδια μυαλά, αμετακίνητους σε θέσεις και αντιλήψεις του παρελθόντος, να πυροβολούμε ο ένας τον άλλον και τελικά τα πόδια μας.

Τις πληγές της τελευταίας οκταετίας, οφείλουμε να τις μετουσιώσουμε σε **γνώση, σύνεση, ευθύνη, αποφασιστικότητα, συνεργασία.**

Σε εθνική συνεννόηση!

Για να εκσυγχρονίσουμε τις δημόσιες δομές με μία μεταρρυθμιστική υπέρβαση, να εστιάσουμε στην

εκπαίδευση, να προσελκύσουμε επενδύσεις και talέντα, να αναπτύξουμε την οικονομία, να δημιουργήσουμε θέσεις εργασίας, να προστατεύσουμε την κοινωνία μας.

Για να σταματήσουμε να εισάγουμε τα πάντα και να εξάγουμε κυρίως προβλήματα, και να αρχίσουμε να εισάγουμε καλές πρακτικές και να εξάγουμε ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Για να ανοίξουμε τη χώρα στις διεθνείς προκλήσεις και ευκαιρίες.

Είναι για εμάς αυτονόητο ότι θα πρωτοστατήσουμε στην προσπάθεια μιας τέτοιας εθνικής συνεννόησης.

Ο ΣΕΒ πιστεύει στη φωτεινή πλευρά της Ελλάδας, στην Ελλάδα της προσπάθειας και της προκοπής, στην Ελλάδα των άξιων ανθρώπων.

Η επιχειρηματικότητα οφείλει να δίνει το παράδειγμα στη χρηστή διαχείριση, στον σεβασμό των νόμων και στην προάσπιση της αξιοπρέπειας της εργασίας.

Τίποτα δεν θα μας χαρισθεί, ενωμένοι όμως μπορούμε όλα να τα διεκδικήσουμε!

Ελπίζουμε ότι το Όραμά μας για μια Ελλάδα ανταγωνιστική και πρωταγωνιστική το αγκαλιάζει όλη η κοινωνία και **ότι σύντομα θα γίνει πραγματικότητα.**

Ο ΣΕΒ πιστεύει στη φωτεινή πλευρά της Ελλάδας, στην Ελλάδα της προσπάθειας και της προκοπής, στην Ελλάδα των άξιων ανθρώπων.

Η επιχειρηματικότητα οφείλει να δίνει το παράδειγμα στη χρηστή διαχείριση, στον σεβασμό των νόμων και στην προάσπιση της αξιοπρέπειας της εργασίας.

Χαιρετισμός του Πρωθυπουργού κ. Αλέξη Τσίπρα

Αγαπητέ Πρόεδρε του ΣΕΒ,

Κυρίες και κύριοι,

Είναι ιδιαίτερη χαρά για εμένα να απευθύνω αυτό τον χαιρετισμό ειδικά στο φετινό συνέδριο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, καθώς πρόκειται για το τελευταίο που διεξάγεται υπό τις έκτακτες συνθήκες που επέβαλε η πολυετής κρίση και το καθεστώς των μνημονίων στη χώρα μας. Και ταυτόχρονα, για το πρώτο συνέδριο που συμπίπτει με την οριστική μετάβαση σε αυτό που θα ονομάζαμε μια νέα κανονικότητα και σε μια νέα μέρα για τη χώρα και τις δημιουργικές της δυνάμεις.

Από αυτό εδώ το βήμα τα προηγούμενα χρόνια, σας παρουσίασα – πιστεύω – με ειλικρίνεια, τη στρατηγική της κυβέρνησης για τον απεγκλωβισμό της χώρας από τη βαθιά ύφεση και την οικονομική συρρίκνωση των προηγούμενων ετών, αλλά και για την ενίσχυση της γεωπολιτικής της δυναμικής, της γεωπολιτικής της θέσης, τόσο στην ευρύτερη περιοχή, την Ευρώπη βεβαίως πάνω από όλα, την εύθραυστη περιοχή της Ν.Α Μεσογείου όσο όμως και στην περιοχή των Βαλκανίων.

Και ζήτησα τη συστράτευση όλων μας σε ένα δύσκολο και καθημερινό αγώνα.

Χάρη στην από κοινού προσπάθεια, όχι μόνο αντεπεξήλθαμε αλλά καταφέρνουμε να αλλάξουμε αποφασιστικά την εικόνα της χώρας.

Η Ελλάδα δεν είναι σήμερα πια η χώρα εκείνη που αποτελεί συστημικό κίνδυνο για την Ευρωζώνη. Η Ελλάδα από χώρα παρίας, γίνεται παράδειγμα πολιτικής σταθερότητας και ανάκαμψης. Η Ελλάδα από μέρος του προβλήματος, γίνεται μέρος της λύσης.

Αυτό αποδεικνύει η εντυπωσιακή μας πορεία για την οριστική έξοδο, μετά από οκτώ και πλέον χρόνια από τα προγράμματα στήριξης.

Αυτό αποδεικνύει, όμως, και ο ρόλος της χώρας μας ως πυλώνας σταθερότητας και ασφάλειας τόσο στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο αλλά και τα Βαλκάνια.

Αυτό αποδεικνύει – και επιτρέψτε μου να αναφερθώ σε αυτό στη σημερινή μου ομιλία- και η προοπτική λύσης που διαγράφεται στη δύσκολη αλλά αναγκαία διαπραγμάτευση με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Μια διαπραγμάτευση που χειριστήκαμε και συνεχίζουμε να χειριζόμαστε με αίσθημα ευθύνης και πατριωτισμού. Αλλά και με αποφασιστικότητα και πίστη στην ανάγκη εξεύρεσης λύσης.

Και είναι ακριβώς αυτή η στάση μας που διαμορφώνει σήμερα και μια νέα εικόνα για την Ελλάδα διεθνώς. Και ενισχύει το ρόλο της ως πυλώνα ασφάλειας και σταθερότητας σε μια περιοχή που στροβιλίζεται σε μια δίνη παράλληλων κρίσεων. Όπως συμβαίνει αυτές τις μέρες στην Ιταλία, αλλά εδώ και αρκετό καιρό και στη γειτονική μας Τουρκία.

Και πιστεύω, φίλες και φίλοι, ακριβώς επειδή δεν είναι εύκολο να αλλάξει η εικόνα της χώρας, ότι γι' αυτό χρειάζονται θαρραλέες και δύσκολες αποφάσεις. Πιστεύω ότι αυτό μπορεί πάντα να επιτυγχάνεται όταν παραμερίζουμε το πολιτικό κόστος έχοντας ως γνώμονα το συλλογικό συμφέρον, το συμφέρον της χώρας.

Και πρέπει να σας πω ότι αυτό προσπαθήσαμε να κάνουμε δουλεύοντας υπέρ της λύσης, γιατί πιστεύουμε ότι μπορούμε να αποκαταστήσουμε την πρωταγωνιστική θέση της χώρας στα Βαλκάνια. Κάτι που θα έχει ευρύτερες ευεργετικές συνέπειες, όχι μόνο στη γεωπολιτική σκακιέρα όπου αναφέρθηκα, αλλά και στον τομέα της οικονομίας και στον τομέα της επιχειρηματικότητας, δημιουργώντας μια νέα δυναμική ανάπτυξης στην περιοχή μας, στην περιοχή των Βαλκανίων. Μια νέα προοπτική συνεργασίας με όλες τις χώρες της περιοχής μας. Και θα ανακόψει ταυτόχρονα βλέψεις οικονομικής και πολιτικής κυριαρχίας άλλων δυνάμεων, όπως της Τουρκίας για παράδειγμα, στην ευρύτερη περιοχή.

Όμως η εικόνα της χώρας δεν αλλάζει μόνο στο πεδίο των διεθνών σχέσεων, αλλάζει και κυρίως, θα έλεγα, στο πεδίο της οικονομίας.

Η χώρα μας, η κοινωνία μας, η οικονομία μας όχι μόνο άντεξε στα δύσκολα, αλλά σήμερα ανακάμπτει.

Και σήμερα είμαστε εδώ να σχεδιάσουμε την επόμενη μέρα της επιστροφής μας στο οικονομικό γίνεσθαι, να διορθώσουμε τις αδικίες της κρίσης, και να οικοδομήσουμε το μέλλον που δικαιούμαστε στη βάση της δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Αντλούμε αισιοδοξία για το νέο αυτό ξεκίνημα από τα επίσημα στοιχεία της πραγματικής οικονομίας που ανακοινώνει η στατιστική υπηρεσία, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί έπειτα από τρία χρόνια συστηματικής προσπάθειας.

Οι δείκτες οικονομικής μεγέθυνσης είναι και πάλι θετικοί – ανοδικοί, βάζοντας τέλος σε μια δεκαετία ύφεσης που σιγμάτισε το παραγωγικό μας δυναμικό.

Η ανεργία τόσο στους νέους όσο και στο σύνολο του πληθυσμού μειώνεται σταδιακά, έχοντας υποχωρήσει κατά 7 μονάδες από τη μέγιστη τιμή της στα τέλη του '14. Οι εξαγωγές αυξάνονται και το σημαντικότερο, ότι πλέον υπερβαίνουν σταθερά τις εισαγωγές, διορθώνοντας το διαρκώς ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο των προηγούμενων ετών. Οι επενδύσεις ανακάμπτουν και ανέρχονται στο υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας. Όλα αυτά με τη σειρά τους επηρεάζουν και τους, λεγόμενους, ψυχολογικούς δείκτες της οικονομίας και αποτυπώνονται στο οικονομικό κλίμα, όσο όμως και στους δείκτες εμπιστοσύνης. Οι διεθνείς οίκοι αναβάθμισαν την πιστοληπτική μας ικανότητα, οι αγορές ανταποκρίθηκαν θετικά στις δοκιμαστικές εκδόσεις ομολόγων, ενώ οι ανεξάρτητοι διεθνείς οργανισμοί προβλέπουν επιστροφή στην ανάπτυξη για την οικονομία μας και τα επόμενα χρόνια και μάλιστα με διατηρήσιμα χαρακτηριστικά.

Ολοκληρώνουμε το τρίτο και τελευταίο πρόγραμμα έχοντας υλοποιήσει ένα δραστικό

πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και αλλαγών σχεδόν σε όλο το εύρος του οικονομικού συστήματος,

αποκαθιστώντας την εικόνα της ελληνικής οικονομίας αλλά και της χώρας γενικότερα, θα έλεγα, εις το διεθνές στερέωμα. Δεν θεωρούμαστε πια μία χώρα διεφθαρμένη και μία οικονομία αναποτελεσματική, όπου κανείς δεν ξέρει, τι τον περιμένει. Υπάρχουν αδιάβλητοι κανόνες ανταγωνισμού και κανόνες ίσης μεταχείρισης για όποιον επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί στη χώρα μας. Οι θεσμοί και ο ΟΟΣΑ αναγνωρίζουν σήμερα απερίφραστα αυτή την προσπάθεια. Τα δεδομένα αυτά θα αποτελέσουν και το διαβατήριό μας, αν θέλετε, στην προσπάθεια για έξοδο της χώρας στις αγορές με το τέλος του προγράμματος τον ερχόμενο Αύγουστο, τον Αύγουστο του 2018 του τρέχοντος έτους.

Η Ελλάδα, όμως, τα τρία αυτά χρόνια δεν κέρδισε μονάχα την επιστροφή της σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, ούτε και την επιστροφή της στις αγορές μόνο. Το σημαντικότερο, είναι ότι κέρδισε ξανά την αξιοπιστία της απέναντι στους εταίρους της. Τα στοιχεία της Eurostat, που δεν επιδέχονται αμφισβήτηση, επαληθεύουν πια, κάθε χρόνο, τις δικές μας προβλέψεις. Και σε ό,τι αφορά τα επόμενα χρόνια προβλέπονται δημοσιονομικά περιθώρια, πέραν των στόχων που θα πρέπει να συνεχίσουμε να επιτυγχάνουμε για να διατηρήσουμε την εμπιστοσύνη και την αξιοπιστία, τόσο έναντι των εταίρων, όσο και έναντι των αγορών. Θα τα αξιοποιήσουμε και αυτά τα περιθώρια με υπευθυνότητα και σχέδιο, αποσκοπώντας ταυτόχρονα σε δύο στόχους: Στη μείωση των φορολογικών βαρών με παράλληλη ενίσχυση των αναπτυξιακών ρυθμών και στην αύξηση της απασχόλησης.

Γιατί, φίλοι, αγαπητές φίλες, πρόσφατα ολοκληρώσαμε το τεχνικό μέρος της 4ης αξιολόγησης και τον Ιούνιο οφείλουμε να είμαστε – και θα είμαστε - έτοιμοι για το κλείσιμο όλων των τελευταίων εκκρεμοτήτων. Όχι απλώς με αίσθημα επείγοντος αλλά, θα έλεγα, με αίσθηση της ιστορικότητας των στιγμών, όλοι εργαζόμαστε πυρετωδώς για το σκοπό αυτό και πρέπει να συνεχίσουμε στον ίδιο ρυθμό. Παράλληλα, βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη οι συζητήσεις για την τελική διευθέτηση του ελληνικού δημοσίου χρέους. Διεκδικούμε μία λύση βιώσιμη στο χρόνο που δεν θα αφήνει περιθώρια αμφιβολίας ως προς την προοπτική

της οικονομίας μας και θα υποστηρίξει την αναπτυξιακή της δυναμική. Τώρα είναι, πιστεύω, η σειρά των εταίρων μας, να δώσουν με μια κίνηση έμπρακτης εμπιστοσύνης και αναγνώρισης των προσπαθειών μας, τη σωστή λύση, τη λύση που όλοι περιμένουν να ακούσουν. Η συμφωνία – πλαίσιο του περασμένου Ιουνίου είναι η σωστή βάση που περιμένει την κατάλληλη εξειδίκευση και είμαι αισιόδοξος ότι θα καταλήξουμε στην καλύτερη δυνατή συμφωνία προς το συμφέρον τόσο της Ελλάδας, όσο όμως και της ευρωζώνης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. Γιατί ειδικά σήμερα, εν μέσω της πολιτικής κρίσης στην Ιταλία, που επηρεάζει βαθεία το σύνολο των ευρωπαϊκών αγορών, η θετική κατάληξη της Ελληνικής περιπέτειας είναι πιο αναγκαία από ποτέ για το σύνολο της ευρωζώνης, για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διότι, ειδικότερα μετά τις τελευταίες εξελίξεις, όλοι κατανοούν ότι οι αποφάσεις στις οποίες θα καταλήξουμε, πρέπει να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και στις ανάγκες της περιόδου και να θωρακίζουν την ελληνική οικονομία από αναταράξεις, που δεν οφείλονται σε εμάς αλλά σε εξωγενείς παράγοντες. Και πάνω από όλα, να θωρακίζουν την ίδια την Ευρώπη από την ανατροφοδότηση και τον ανακυκλισμό των κρίσεων. Γιατί πέρα από όσα πρέπει να κάνει η Ελλάδα, οφείλει και η Ευρώπη να κάνει βήματα και να κοιτάξει το πρόβλημα κατάματα. Να αντιμετωπίσει τη διάχυτη λαϊκή δυσαρέσκεια και την έλλειψη εμπιστοσύνης στους θεσμούς και την έλλειψη εμπιστοσύνης στις προτεραιότητές της. Διαφορετικά, φοβάμαι, ότι η πολιτική της κρίση θα είναι αυτή που θα γεννά και θα ανατροφοδοτεί τις νέες οικονομικές της κρίσεις και όχι το ανάποδο. Και η οικονομική κρίση θα δώσει κάποια στιγμή τη θέση της σε μία γενικευμένη κρίση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Και επιτρέψτε μου την εκτίμηση, η αποφυγή μιας τέτοιας προοπτικής, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εμβάθυνση της δημοκρατίας – όχι με την αμφισβήτησή της. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ελάφρυνση της λιτότητας και όχι με την αποθέωσή της και τη μονιμοποίησή της. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εμβάθυνση της κοινωνικής και της πολιτικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και, βεβαίως, με ένα ενωσιακό όραμα που θα

απαντάει στις αγωνίες και στις προσδοκίες των πολιτών της Ευρώπης.

Ας επιστρέψω, όμως, στα δικά μας δεδομένα, στις δικές μας προτεραιότητες και υποχρεώσεις.

Γνωρίζουμε όλοι, ότι η ανάκτηση και κυρίως η διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία, δεν είναι μία εύκολη υπόθεση. Κερδίζεται και χτίζεται δύσκολα, μέρα με τη μέρα και γκρεμίζεται, εξανεμίζεται εύκολα. Και θα ήταν λάθος και ανοησία να θεωρήσουμε, ότι με το ημερολογιακό τέλος του προγράμματος, θα μάς περιμένουν όλοι να μάς δανείσουν με επιτόκια αντίστοιχα με αυτά που δανείζεται, για παράδειγμα, η χώρα του προσκεκλημένου μας σήμερα, του Ζίγκμαρ Γκάμπριελ, η Γερμανία.

Σε αντίθεση με την είσοδό μας στα μνημόνια, η έξοδός μας από αυτά δεν θα τα αλλάξει όλα στη ζωή μας απότομα και «θεαματικά», αλλά οι αλλαγές θα έρχονται βήμα το βήμα και θα είναι ουσιαστικές και θα είναι προς το καλύτερο, τόσο για την οικονομία, όσο και για την ελληνική κοινωνία που έχει υποστεί μεγάλες θυσίες στην περίοδο της κρίσης.

Και πως θα μπορούσε να γίνει αλλιώς, άλλωστε; Είναι σαν να έχεις έναν ασθενή και τον βγάζεις μετά από μακρά περίοδο νοσηλείας στην εντατική, ακόμα και αν είναι γερή κρίση, ακόμα και αν είναι αθλητής, ακόμα και αν η πρόγνωση είναι θετική, δεν τον βάζεις με τον που τον έβγαλες, να τρέξει κατοστάρι. Χρειάζεται χρόνο. Πρέπει να δώσουμε χρόνο στην ελληνική οικονομία. Χρόνο σταθερότητας και ασφάλειας. Να εμπεδωθεί το αίσθημα της ασφάλειας στην οικονομία και να διατηρηθεί ακέραια η αξιοπιστία που με τόσο κόπο κατακτήσαμε. Προϋπόθεση, λοιπόν, για να τα καταφέρουμε και να κλείσουμε οριστικά αυτόν τον κύκλο της κρίσης, τον φαύλο κύκλο, προϋπόθεση είναι η πολιτική σταθερότητα. Να δώσουμε, δηλαδή, το μήνυμα προς όλους και μετά την έξοδο από το πρόγραμμα, ότι η Ελλάδα όχι μόνο μπορεί να διατηρεί τα δημόσια οικονομικά της σε τάξη, αλλά μπορεί και να ενισχύει τη μεταρρυθμιστική της ορμή και φυσικά την αναπτυξιακή της πορεία χωρίς τη στενή επιτήρηση των εταίρων και χωρίς τον μνημονιακό μηχανισμό καταναγκασμού, τον μηχανισμό των εκταμιεύσεων. Και

είναι ακριβώς γι' αυτόν το λόγο που, κατά την άποψή μου, πρέπει να μπει ένα τέλος στην διαρκή εκλογολογία, που θέλει να τροφοδοτεί ανέξοδα αλλά και αδιέξοδα η αντιπολίτευση. Η πολιτική σταθερότητα σήμερα είναι κρίσιμος παράγοντας για την έξοδο από την κρίση και την ανάκαμψη της οικονομίας.

Επομένως, θα το πω και σήμερα εδώ, από αυτό εδώ το βήμα, οι εκλογές θα γίνουν στην ώρα τους. Με τη λήξη της θητείας, της συνταγματικής, της σημερινής κυβέρνησης. Και να μην έχει κανείς την οποιαδήποτε αμφιβολία περί αυτού.

Αν, όμως, η μία προϋπόθεση για τη διατήρηση της πορείας ανάκαμψης και της αξιοπιστίας είναι η σταθερότητα, η δεύτερη είναι ο σχεδιασμός. Αφήνουμε πίσω μας, επιτέλους, παθογένειες και νοοτροπίες που καθυστέρησαν τη χώρα και μιλάμε θετικά, κοιτάμε μπροστά, προχωράμε με σχέδιο. Το εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο που καταρτίσαμε με πολύ κόπο, διάλογο και έρευνα είναι η απάντησή μας στις προκλήσεις της επόμενης μέρας. Εκεί αναλύονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες καθώς και τα μέσα για την επίτευξή τους. Ο βιομηχανικός τομέας βρίσκεται στο επίκεντρο αυτού του σχεδιασμού όπως συμβαίνει, άλλωστε, σε κάθε αναπτυγμένη χώρα του κόσμου. Άμεσος βραχυπρόθεσμος στόχος, είναι η βιομηχανική παραγωγή να ανέλθει στο 12% του ΑΕΠ και στο 15% σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Η ελληνική βιομηχανία είναι παραδοσιακά ισχυρή στον ελλαδικό αλλά και τον ευρύτερα βαλκανικό χώρο, με σημαντικές εξαγωγικές επιδόσεις και καίρια συμβολή, τόσο στο ΑΕΠ της χώρας, όσο και στην απασχόληση.

Θέλω, όμως, στο σημείο να μου επιτρέψετε, αν θα μακρηγορήσω λίγο, αλλά θέλω να γίνω λίγο πιο συγκεκριμένος, κάνοντας αναφορά στις συνδυασμένες δράσεις και πρωτοβουλίες που έχουμε αναλάβει για να στηρίξουμε την ελληνική βιομηχανία. Ξεκινώ από το διαχρονικό φλέγον ζήτημα για τον κλάδο που αφορά στη μείωση του ενεργειακού κόστους.

Πρώτο, το μέτρο της διακοψιμότητας. Η σχετική υπουργική απόφαση δημοσιεύθηκε το Δεκέμβρη του 2015 με αρχική διάρκεια ισχύος μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου 2017. Αποτιμώντας τα θετικά αποτελέσματα της εν λόγω δράσης, οι ελληνικές αρχές

υπέβαλλαν προς την Κομισιόν αίτημα παράτασης του μέτρου. Το Δεκέμβρη του 2017, καταφέραμε την παράταση της διακοψιμότητας για δύο ακόμα έτη. Καταργήθηκε επίσης, ήδη από το 2016, ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στο φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται για ηλεκτροπαραγωγή, ενώ μειώθηκαν σημαντικά οι σχετικοί συντελεστές στο φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση. Το ίδιο έτος αναθεωρήθηκαν οι χρεώσεις της ΔΕΗ αναφορικά με την υψηλή τάση και η εταιρεία προχώρησε στη σύναψη νέων συμβολαίων με ενεργοβόρες βιομηχανίες. Προχωρά σήμερα το άνοιγμα της λιανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών οδηγεί σε πιο ανταγωνιστικές προσφορές προς τους καταναλωτές. Ταυτόχρονα, προς την ίδια κατεύθυνση, θα συμβάλλει και το μέτρο της σταδιακής απομείωσης της χρέωσης που επιβαρύνει τους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Το δίκτυο φυσικού αερίου επεκτείνεται διαρκώς, τόσο στην Αττική όσο και στην επαρχία, δίνοντας τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια οικονομικότερη πηγή ενέργειας. Τέλος, τίθεται εντός του 2019 σε εφαρμογή το Target Model και το Χρηματιστήριο Ενέργειας. Το νέο μοντέλο θα ενισχύσει σημαντικά τις βιομηχανίες, καθώς αφενός θα διαμορφωθούν οικονομικά προσίτες τιμές ενέργειας, αφετέρου θα μπορούν και οι ίδιες να συμμετέχουν στην αγορά συνάπτοντας διμερείς συμβάσεις με παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας και εμπόρους. Ήδη, εξασφαλίσαμε τη διάθεση 300 εκατ. € μέχρι το 2021 για την ενεργειακή αναβάθμιση ενεργοβόρων βιομηχανιών και μεταποιητικών μονάδων, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση του κόστους παραγωγής τους. Το μέτρο θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας και σε συνδυασμό με τα προγράμματα για την ενεργειακή αναβάθμιση ιδιωτικών κατοικιών και δημόσιων κτιρίων, που θα υλοποιηθούν το επόμενο διάστημα, θα οδηγήσει σε σημαντική αναζωογόνηση του κατασκευαστικού κλάδου, μέσω της ενεργειακής σπατάλης και των εκπομπών αερίων.

Δεύτερη κατηγορία δράσεων, αποτελούν οι ουσιαστικές θεσμικές παρεμβάσεις για τη βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος, την άρση χρόνιων

παθογενειών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για πρώτη φορά στη χώρα μας, ένα απλό συνεκτικό και σαφές πλαίσιο αδειοδότησης και εποπτείας των επιχειρήσεων διαμορφώνεται επιτέλους. Ήδη απλοποιήσαμε και επιταχύναμε τη διαδικασία της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, οι οποίες μπορούν να ξεκινούν τη λειτουργία τους άμεσα, με μία απλή ηλεκτρονική διαδικασία. Περισσότερες από 35.000 επιχειρήσεις έχουν κάνει, ήδη, χρήση του πληροφοριακού συστήματος για την γνωστοποίηση της αδειοδότησης των επιχειρήσεων από τον Ιούνιο του 2017 που ξεκίνησε τη λειτουργία του. Οι περισσότερες από τις οικονομικές δραστηριότητες έχουν, ήδη, υπαχθεί στο νέο αδειοδοτικό καθεστώς, ενώ πάνω από το 90% θα έχει ενταχθεί μέχρι τα μέσα του ερχόμενου Ιουνίου. Έως τότε, θα έχει ολοκληρωθεί η απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης επιχειρήσεων των λοιπών κλάδων μεταποίησης και των περιβαλλοντικών υποδομών. Ωστόσο, για να είναι πραγματικά αποτελεσματική η απλοποίηση των αδειοδοτήσεων έπρεπε και πρέπει να επιλυθούν και άλλα σημαντικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα η χωροθέτηση.

Σε αυτήν την κατεύθυνση προχωρούν παράλληλα οι δράσεις της κτηματογράφησης, της κύρωσης των δασικών χαρτών και ο χωρικός σχεδιασμός, με σαφείς δράσεις και σφικτά χρονοδιαγράμματα.

Αρκεί να αναφερθεί ότι από σύστασης του ελληνικού κράτους μέχρι το 2016 είχαν κυρωθεί δασικοί χάρτες στη χώρα που κάλυπταν μόλις το 0,6% της επικράτειας της.

Από το 2016 μέχρι σήμερα έχουν κυρωθεί οι δασικοί χάρτες για το 32,2% και συνεχίζουμε με τον ίδιο ρυθμό.

Παράλληλα αναθεωρείται, εκσυγχρονίζεται και γίνεται πιο λειτουργικό για την επιχειρηματική πρωτοβουλία, το θεσμικό πλαίσιο τόσο για τις ανώνυμες εταιρείες όσο και τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

Αυτή η εκ βάθρων αναθεώρηση για μεν τις ΕΠΕ ήταν πάγιο αίτημα δεκαετιών, υλοποιείται και επικροτήθηκε από το σύνολο του επιχειρηματικού κόσμου.

Ομοίως, ο νέος νόμος για τις ανώνυμες εταιρείες, έρχεται να αντικαταστήσει μετά από σχεδόν 100 χρόνια τον εν πολλοίς παρωχημένο υφιστάμενο νόμο.

Μέσα στον επόμενο μήνα θα τεθεί σε λειτουργία και η νέα Υπηρεσία Μιας Στάσης για τη σύσταση εταιρειών, καθιστώντας για πρώτη φορά δυνατή την σύσταση εταιρείας μέσα σε λίγη ώρα από τον προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Τρίτη κατηγορία δράσεων και μεταρρυθμίσεων αποτελούν οι αλλαγές στο δικαστικό και φορολογικό σύστημα.

Κωδικοποιούμε και απλοποιούμε τη νομοθεσία για να διευκολύνουμε την απονομή δικαιοσύνης από τα ελληνικά δικαστήρια.

Ενισχύουμε διοικητικά, με προσωπικό και υποδομές τα δικαστήρια που χειρίζονται υποθέσεις οικονομικού ενδιαφέροντος ώστε να μην εγκαταλείπονται επενδύσεις εξαιτίας καθυστερήσεων.

Στο φορολογικό σύστημα, δεν είναι υπερβολή να ισχυριστούμε ότι προχωρήσαμε στην πλήρη μεταμόρφωση του, αποσπώντας εύσημα από τον ΟΟΣΑ, με μέτρα για την πραγματική πάταξη του λαθρεμπορίου και της φοροδιαφυγής και ταυτόχρονα εκσυγχρονίσαμε όλο το μηχανισμό με την εισαγωγή των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες.

Τα μέτρα αυτά έχουν μετρήσιμη απόδοση κι όχι θεωρητική και δικαιώνουν την άποψη μας ότι μέσω της αποτελεσματικότητας του φορολογικού συστήματος μπορούμε να αποφύγουμε τις επιπτώσεις της υπερβολικής φορολόγησης, ή τουλάχιστον ένα μέρος των επιπτώσεων αυτών.

Φίλοι και φίλες, κυρίες και κύριοι,

Η βιομηχανική μας πολιτική στηρίζεται στο τρίπτυχο «ολοκληρωμένες αλυσίδες αξίας – εξωστρέφεια – φορολογική βιωσιμότητα».

Εξειδικεύεται δε, με μια σειρά δράσεων που δίνουν έμφαση στους εξής στόχους:

- δημιουργία αλυσίδων αξίας μέσω συνεργατικών σχηματισμών και δικτύσεων,

- υποστήριξη της εξαγωγικής τους δραστηριότητας και της παρουσίας τους στις διεθνείς αγορές,
- ενθάρρυνση των παραγωγικών επενδύσεων στην καινοτομία για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας
- αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και των συνεργατικών σχημάτων και δικτύων
- βελτίωση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Θέτουμε τα βιομηχανικά και επιχειρηματικά πάρκα στο επίκεντρο του σχεδιασμού μας, ως δραστικό μέσο προστασίας και αναβάθμισης του φυσικού και οικονομικού περιβάλλοντος.

Για πρώτη φορά, προχωρήσαμε στην εκπόνηση εθνικού επιχειρησιακού σχεδίου, που θα θεσμοθετηθεί τους επόμενους μήνες, στο οποίο γίνεται καταγραφή των Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων (ΑΒΣ) στην ελληνική επικράτεια και καθορίζονται οι περιοχές όπου καθίσταται απαραίτητη η ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων τα επόμενα χρόνια.

Σε συνδυασμό με τα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχουμε αναπτύξει, αναπτύσσουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική ώστε να δοθούν κίνητρα για τη μετεγκατάσταση των επιχειρήσεων σε οργανωμένους υποδοχείς.

Έτσι, η βιομηχανική δραστηριότητα εξορθολογίζεται και διασφαλίζονται οι αναγκαίες υποδομές, δίνοντας παράλληλα ώθηση και στην ανάπτυξη.

Έχουμε ακόμη συστήσει το Φόρουμ για τη διακλαδική σύνδεση της Βιομηχανίας, της Αγροδιατροφής και του Τουρισμού, το οποίο στοχεύει στην προώθηση μέτρων για τη χρήση των ελληνικών προϊόντων στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Επόμενη κατηγορία παρεμβάσεων αποτελεί η επίλυση του κρίσιμου ζητήματος της χρηματοδότησης.

Η χρηματοδότηση της βιομηχανίας προϋποθέτει ένα υγιές και σταθερό τραπεζικό σύστημα και μια δέσμη στοχευμένων αναπτυξιακών εργαλείων.

Η διενέργεια των πρόσφατων stress tests διέψευσε όλες τις επικίνδυνες φημολογίες που κάποιοι πρόθυμα επαναλάμβαναν σχετικά με την ευστάθεια του τραπεζικού συστήματος.

Το νέο πλαίσιο για τα κόκκινα δάνεια και ο εξωδικαστικός συμβιβασμός θα απελευθερώσουν επιπλέον ρευστότητα από τα χαρτοφυλάκια τους, ενώ οι καταθέσεις επιστρέφουν σταθερά πίσω στο τραπεζικό σύστημα.

Οι ελληνικές τράπεζες είναι πανευρωπαϊκά από τις ισχυρότερες κεφαλαιακά και είναι πάλι έτοιμες να αναλάβουν σταδιακά το διαμεσολαβητικό ρόλο τους στην χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

Σε αυτές έρχονται να προστεθούν δυναμικές πηγές ρευστότητας και επενδυτικών πόρων όπως το ΕΣΠΑ, το σχέδιο Γιούνκερ, η υπό σύσταση Αναπτυξιακή Τράπεζα και ειδικά επενδυτικά σχήματα που θα διευκολύνουν την συμμετοχή ιδιωτών αλλά και τον επιμερισμό του ρίσκου.

Ξεκινώντας από το ΕΣΠΑ εισάγουμε μία εντελώς διαφορετική αντίληψη για τη διαχείριση των πόρων που στηρίζεται στις αρχές της κυκλικής οικονομίας, της βιομηχανικής συμβίωσης, στην επέκταση του κύκλου ζωής των προϊόντων, στην μείωση των αποβλήτων και στη μετατροπή τους σε χρήσιμες πρώτες ύλες για τη βιομηχανία.

Υλοποιούμε λοιπόν μία σειρά από προγράμματα, όπως για παράδειγμα η «Ενίσχυση της περιβαλλοντικής βιομηχανίας» μέσω του οποίου χρηματοδοτούμε νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις που θα ειδικευτούν στην αξιοποίηση των αποβλήτων, στην ανακύκλωση και στη διάθεση πρώτων υλών από επαναχρησιμοποίηση.

Επίσης, το νέο Ταμείο Υποδομών, χρηματοδοτεί με ευνοϊκούς όρους μικρά και μεσαία έργα υποδομών, κυρίως στον τομέα της ενέργειας, του περιβάλλοντος, αλλά και της βιομηχανίας, μέσω της χρηματοδότησης των βιομηχανικών – βιοτεχνικών πάρκων, καθώς και έργα τουρισμού και αστικής ανάπτυξης.

Δίνουμε βαρύτητα στην ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων μέσω και αντίστοιχων προγραμμάτων

όπως το «Ψηφιακό Βήμα» και το «Ψηφιακό Άλμα» που αφορούν το σύνολο των κλάδων.

Ενισχύουμε την έρευνα, την καινοτομία και τη σύνδεσή της με την παραγωγή και τις επιχειρήσεις, με το πρόγραμμα Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ. Και επιτρέψτε μου να πω σε σχέση με τα προγράμματα αυτά, να μεταφέρω και ένα νέο. Αύριο θα το μάθουμε και επισήμως, παρά το γεγονός ότι μειώνονται οι πόροι πανευρωπαϊκά, την επόμενη περίοδο η Ελλάδα θα έχει αυξημένους πόρους ευρωπαϊκής χρηματοδότησης σε ότι αφορά τα προγράμματα ΕΣΠΑ. Και αυτό είναι μία πολύ σημαντική επιτυχία, που σε μεγάλο βαθμό έχει να κάνει με το γεγονός ότι τα τρία τελευταία χρόνια αποκαταστήσαμε μία εικόνα και καταφέραμε, από εκεί που ήμασταν άλλες φορές στο τέλος, άλλη φορά στη μέση, σε ότι αφορά τον βαθμό απορροφητικότητας ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ, να φιγουράρουμε στις πρώτες θέσεις της απορροφητικότητας.

Στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο δίνεται επίσης έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια καθώς και στις συνέργειες και δικτυώσεις των επιχειρήσεων με δυο ομώνυμα προγράμματα.

Απώτερος σκοπός, είναι να βοηθήσουμε το βιομηχανικό τομέα να σηκώσει το βάρος της ανάσχεσης της αποεπένδυσης που κλόνισε το παραγωγικό σύστημα της χώρας τα χρόνια της βαθιάς ύφεσης.

Όλες οι αναπτυγμένες οικονομίες ελκύουν ξένες επενδύσεις και αν θέλετε η μεγάλη συζήτηση όλα τα προηγούμενα χρόνια και σήμερα δικαίως είναι η συζήτηση για το πώς θα έχουμε την δυνατότητα να έχουμε περισσότερες ξένες επενδύσεις. Ελκύουν ξένες επενδύσεις αλλά δεν βασίζονται αποκλειστικά σε αυτές.

Στηρίζονται πρωτίστως στην εγχώρια επενδυτική δραστηριότητα.

Αντίθετα χώρες που βάσισαν αποκλειστικά την ανάπτυξή τους στην εισροή ξένων κεφαλαίων, αποδείχτηκαν ευάλωτες στην απότομη μεταστροφή των επενδυτικών σχεδιασμών και οδηγήθηκαν πιο εύκολα σε εσωτερική κρίσεις και αστάθεια.

Η Ελλάδα ανέκαθεν στηριζόταν κυρίως στην εγχώρια επενδυτική δραστηριότητα με τις άμεσες ξένες επενδύσεις να αποτελούν μικρό ποσοστό του ΑΕΠ.

Η δική μας πρωτοβουλία είναι αυτή, η εγχώρια πρωτοβουλία, που θα δώσει το σήμα και στη διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Σήμερα χρειαζόμαστε μια ταυτόχρονη επενδυτική αύξηση σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας και ιδίως σε αυτούς με την υψηλότερη προστιθέμενη αξία.

Μιλάμε ωστόσο για επενδύσεις και εννοούμε φυσικά τις παραγωγικές επεκτάσεις, τις υποδομές, τον εξοπλισμό, αλλά, σε τελική ανάλυση οι επενδύσεις είναι η υλική αποτύπωση της θετικής ψυχολογίας, της πίστης στις μελλοντικές δυνατότητες της οικονομίας καθώς και η επικράτηση των θετικών προσδοκιών απέναντι στην καταστροφολογία και στα πιθανά αρνητικά ενδεχόμενα, που θα είναι πάντοτε παρόντα για διάφορους λόγους .

Δίνοντας μια άλλη διάσταση θα μπορούσα να πω ότι η επικράτηση των θετικών προσδοκιών απέναντι στην καταστροφολογία είναι και η νίκη της ελπίδας σε ένα καλύτερο αύριο, απέναντι στο φόβο και την αβεβαιότητα.

Και πιστεύω ότι είναι στο χέρι μας να μην επιτρέψουμε η πικρή εμπειρία της κρίσης να γίνει μοίρα για τον τόπο μας.

Όποτε χρειάστηκε στο παρελθόν αναζητήσαμε κοινούς τόπους και παρά τις διαφωνίες καταφέραμε προωθητικές συγκλίσεις.

Πιστεύω ότι σήμερα αυτό το έχει ανάγκη περισσότερο από ποτέ ο τόπος, μαζί με τον κόσμο της εργασίας, να επενδύσουμε στο μέλλον της χώρας δίνοντας υπόσταση στα σχέδια ζωής και δημιουργίας των ανθρώπων αυτής της χώρας.

Για να γίνει αυτό πράξη- και πιστεύω ότι ο φίλος μου ο Ζίγκμαρ Γκαμπριελ το γνωρίζει πολύ καλά- χρειάζεται μια νέα αντίληψη για την ανάπτυξη.

Μια αντίληψη που να θεωρεί την εργασία συστατικό παράγοντα της ανάπτυξης κι όχι αναλώσιμο στοιχείο.

Είναι γεγονός ότι σήμερα η παγκόσμια οικονομία μετασχηματίζεται προς νέες κατευθύνσεις.

Περνάμε στην εποχή της ψηφιακής οικονομίας και της λεγόμενης 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης.

Οι παραγωγικές σχέσεις επανεντατικοποιούνται, και θα έλεγα επανεντατικοποιούνται και επαναστικοποιούνται, με σαρωτικές συνέπειες για τη βιομηχανία και το εργατικό δυναμικό που απασχολείται σε αυτή.

Σε κάθε εποχή μετάβασης παραδοσιακά επαγγέλματα καθίστανται παρωχημένα και παραχωρούν τη θέση τους σε νέα, δημιουργώντας την ανάγκη για προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στην παρακολούθηση των αλλαγών και την παροχή των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων.

Ακριβώς για να ανταποκριθούμε στα νέα δεδομένα, αν θέλουμε να κάνουμε μία πολύ ουσιαστική συζήτηση, θα έπρεπε να ξεκινήσουμε από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Και να εφαρμόσουμε μια εκπαιδευτική πολιτική που να συνδέεται με τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, την διαρκή εκπαίδευση και την επανακατάρτιση, ώστε να μη μένει κανείς πίσω ή στο περιθώριο εξαιτίας των μεταβολών του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος.

Οι εκπαιδευτικές ανισότητες, οι άνισες ευκαιρίες πρόσβασης και το χάσμα της εισοδηματικής απόστασης κατά την αφετηρία είναι από τις βασικές αιτίες παγίωσης και διαιώνισης των ανισοτήτων.

Εμείς, αγαπητοί φίλοι, πιστεύουμε σε αυτό που έχουμε ονομάσει Δίκαιη Ανάπτυξη. Αν θέλουμε να μιλήσουμε με όρους διεθνείς και να μιλήσουμε και με την ακριβή μετάφραση του όρου *inclusive growth*, στην συμπεριληπτική ανάπτυξη, ας το πω έτσι. Πιστεύουμε ότι η δίκαιη, η συμπεριληπτική ανάπτυξη είναι η μόνη προοδευτική απάντηση σε όλα τα παραπάνω διακυβεύματα που προσπάθησα να θέσω και να σκιαγραφήσω με την σημερινή μου ομιλία .

Γιατί αυτή μπορεί να συμφιλιώσει την ανάγκη για ανταγωνιστικότητα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, με την απαίτηση για αξιοπρεπή διαβίωση και μείωση των ανισοτήτων.

Κι αυτό είναι εφικτό μόνο μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο.

Είναι ο μόνος τρόπος να εμπνεύσουμε εμπιστοσύνη στα συλλογικά προτάγματα, όπως είναι η ανάπτυξη και η δίκαιη κατανομή του πλούτου και έτσι να ισχυροποιήσουμε και πάλι τις δημοκρατίες μας, που κινδυνεύουν από έλλειμμα εσωτερικής κοινωνικής συνοχής.

Φίλες και φίλοι, η κρίση μας δίδαξε πολλά, κι εννοώ ως πολιτικό σύστημα, ως κοινωνία, έστω κι αν αυτό έγινε με επώδυνο τρόπο.

Για να την υπερβούμε έπρεπε να φτάσουμε στα όρια των δυνατοτήτων μας και να κάνουμε την υπέρβαση.

Κυρίως μας δίδαξε ότι δεν πρέπει ποτέ να αποστρέφουμε το βλέμμα μας απέναντι στα προβλήματα αλλά, να τα αντιμετωπίζουμε ευθέως και με υπευθυνότητα.

Και να μην εγκαταλείπουμε το πλοίο στα δύσκολα.

Αυτή είναι πιστεύω υποχρέωση όλων μας, από οποιαδήποτε θέση ευθύνης και αν βρισκόμαστε, από οποιαδήποτε θέση ευθύνης μπορούμε να προσφέρουμε στο τόπο.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι καλές εργασίες, καλές αποφάσεις και καλή συνέχεια στη γόνιμη προσπάθειά σας.

* Το κείμενο προέρχεται από τη Γενική Γραμματεία του Πρωθυπουργού – Γραφείο Τύπου.

Ομιλία του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Κυριάκου Μητσοτάκη

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, είναι χαρά μου να βρίσκομαι για άλλη μια χρονιά μαζί σας στη Γενική σας Συνέλευση. Είναι πάντα μια ευκαιρία απολογισμού του χρόνου που παρήλθε, αλλά και προγραμματισμού του χρόνου που έρχεται. Και καθώς η αντίστροφη μέτρηση για τις επόμενες εκλογές έχει ουσιαστικά ήδη ξεκινήσει, μου δίνεται σήμερα η ευκαιρία να μιλήσω καθαρά ενώπιον της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας για το τι μπορεί να περιμένει από μια κυβέρνηση της Ν.Δ., αλλά και από εμένα προσωπικά, αλλά και τι περιμένω εγώ από εσάς. Γιατί -όπως σωστά είπατε κ. Πρόεδρε- μαζί πρέπει να πορευθούμε το δρόμο της ανάπτυξης.

Η κοινωνία πια, μετά από οχτώ χρόνια κρίσης, αναγνωρίζει μια αυτονόητη πραγματικότητα. Ότι πλούτος παράγεται όταν οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρα να επενδύσουν. Και όταν οι επιχειρηματίες αντιμετωπίζονται από την Πολιτεία ως συνοδοιπόροι κι όχι ως αντίπαλοι στη μεγάλη προσπάθεια για την ανάταξη της χώρας και την οριστική έξοδο από την κρίση. Η συγκυρία στην οποία διεξάγεται η Γενική σας Συνέλευση είναι κρίσιμη για το μέλλον όχι μόνο της Πατρίδας μας, αλλά και της Ευρώπης. Το 3^ο πρόγραμμα λήγει τον Αύγουστο, όμως πολλές αβεβαιότητες παραμένουν. Η χώρα έχει ήδη δεσμευθεί σε βαριά μέτρα μετά τη λήξη του 3^{ου} προγράμματος. Οι νέες μειώσεις των συντάξεων και η δραστική μείωση του αφορολόγητου συνιστούν επί της ουσίας ένα τέταρτο μνημόνιο και μάλιστα χωρίς χρηματοδότηση.

Όλοι πια, όλη η ελληνική κοινωνία αντιλαμβάνεται ότι η Ελλάδα θα υπόκειται σε ένα καθεστώς πολύ αυστηρής μεταπρογραμματικής εποπτείας, που καμιά σχέση δεν έχει με το τι συνέβη στην Πορτογαλία, την Ιρλανδία και την Κύπρο. Την ίδια ώρα, η κρίσιμη εξίσωση της ρύθμισης του ελληνικού χρέους δεν έχει ακόμα λυθεί. Κι αυτό προσθέτει σημαντικούς βαθμούς ανασφάλειας στη δυνατότητα της χώρας μας να χρηματοδοτηθεί από τις αγορές. Και όλα αυτά συμβαίνουν την ώρα που η Ευρωζώνη εισέρχεται σε νέο κύκλο αστάθειας. Οι εξελίξεις στην Ιταλία, που μονοπωλούν την ειδησεογραφία των τελευταίων ημερών, είναι για εμάς

τους Έλληνες ένα ιδιότυπο *deja vu*. Είναι σαν να ξαναζούμε νοερά, βλέποντας τους γείτονές μας, τι μπορεί να συμβεί όταν το τέρας του λαϊκισμού σπάει τις παραδοσιακές διαχωριστικές γραμμές και υπόσχεται ανεδαφικές λύσεις σε πραγματικά, όμως, προβλήματα.

Δυστυχώς, τρία χρόνια τώρα, η Ελλάδα έχασε μια μοναδική ευκαιρία να μειώσει το κόστος δανεισμού στα αντίστοιχα επίπεδα χωρών του ευρωπαϊκού νότου για να μπορέσει να αντιμετωπίσει την έξοδο στις αγορές με αυτοπεποίθηση. Αλλά -το έχω πει πολλές φορές, το επαναλαμβάνω και σήμερα ενώπιόν σας- το πρόβλημα της χώρας παραμένει κατά βάση πολιτικό. Πρόβλημα αξιοπιστίας. Πρόβλημα εμπιστοσύνης. Πρόβλημα ασυνέπειας λόγων και έργων. Από την άποψη αυτή, μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν δεν είναι χωρίς αξία. Η περσινή σας γενική συνέλευση γινόταν -θυμάμαι- ενώ έτρεχε η δεύτερη αξιολόγηση του Τρίτου Μνημονίου. Θέλω να σας θυμίσω τους πέντε στόχους που έθετε τότε ο κ. Τσίπρας, στην ομιλία την οποία έκανε ενώπιόν σας: Γρήγορο κλείσιμο της αξιολόγησης χωρίς νέα μέτρα. Ένταξη στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ε.Κ.Τ. Συμφωνία για μείωση του χρέους. Υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Μείωση των πλεονασμάτων από 3,5% σε 2,5% για το 2019 και σε 2% για το 2020. Το αποτέλεσμα το ξέρετε. Μηδέν στα πέντε.

Η δεύτερη αξιολόγηση καθυστέρησε 16 μήνες και για να κλείσει, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να φέρει πρόσθετα μέτρα ύψους 5,1 δισ. ευρώ. Μέτρα τα οποία δεν ζητούσε κανείς προηγούμενα και μέτρα τα οποία φυσικά δεν συμπεριλαμβάνονται, επαναλαμβάνω δεν συμπεριλαμβάνονται, στο τρίτο μνημόνιο. Η ευκαιρία του QE χάθηκε. Η ανάπτυξη -εσείς ως εκπρόσωποι της επιχειρηματικής τάξης, το γνωρίζετε καλύτερα από εμένα- αντί για 2,7% που προβλεπόταν, έκλεισε στο αναιμικό 1,4%. Κι αυτό, παρά το εξαιρετικά θετικό μακροοικονομικό περιβάλλον: Ιστορικά χαμηλά επιτόκια, χαμηλές τιμές πετρελαίου, ισχυρή ανάπτυξη στην υπόλοιπη Ευρώπη. Όσο για το χρέος, ας μην το αναφέρουμε καν. Αυτοί που θα το διέγραφαν μονομερώς, το μεγαλώνουν μέρα με την ημέρα. Σήμερα, βρίσκεται στο 180% του Α.Ε.Π., δηλαδή 60 μονάδες πάνω από εκεί που βρισκόταν πριν από το

1^ο Μνημόνιο. Και βέβαια η κυβέρνηση, υπογράφοντας ένα τέταρτο μνημόνιο, αποδέχεται ότι τα πρωτογενή πλεονάσματα θα παραμείνουν στο υπερβολικά ψηλό 3.5% μέχρι το 2022. Ένα δημοσιονομικό κοστούμι εξαιρετικά σφιχτό που περιορίζει τους βαθμούς ελευθερίας της χώρας.

Αυτό που σας περιέγραφα είναι το βαρύ τίμημα της αναξιοπιστίας του κ. Τσίπρα. Δεν τον εμπιστεύονται ότι θα κάνει μεταρρυθμίσεις και ότι δεν θα αυξήσει το Δημόσιο με αχρείαστες προσλήψεις και για αυτό δένουν τη χώρα χειροπόδαρα για πολλά χρόνια. Φτάσαμε, στο σημείο η Κομισιόν, να προβλέπει σήμερα ότι το Α.Ε.Π. της χώρας θα διαμορφωθεί στο τέλος του έτους στα 183 δισ. ευρώ. Το 2014 προέβλεπε 217 δισ. ευρώ. Δηλαδή, 34 δισ. ευρώ χαμένα. Ή, αν θέλετε, 8.220 ευρώ μείον από το πορτοφόλι κάθε νοικοκυριού.

Την τριετία 2015-2017, η Ιρλανδία αύξησε το Α.Ε.Π. της κατά 13%. Η Κύπρος αύξησε το Α.Ε.Π. της κατά 9.3%. Η Πορτογαλία κατά 6.1%. Η Ελλάδα κατά 0.9%. 4 αριθμοί, μια σκληρή αλήθεια. Η Ελλάδα, αντί να συγκλίνει, αποκλίνει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα, η καταστροφική πολιτική της κυβέρνησης στο φορολογικό και το ασφαλιστικό δημιουργεί νέες ωρολογιακές βόμβες. Με σημαντικότερη αυτή για την οποία δεν μιλάμε συχνά, αυτή του ιδιωτικού χρέους. Οι Έλληνες χρωστούν σήμερα 102 δισ. ευρώ στην Εφορία, 31 δισ. στα ασφαλιστικά ταμεία και περίπου 100 δισ. στις τράπεζες. Εάν προστεθούν και οι ληξιπρόθεσμες οφειλές στις ΔΕΚΟ και στους Δήμους, οι συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές των πολιτών φτάνουν τα 240 δισ. ευρώ.

Την ίδια ώρα, εμβληματικές επενδύσεις είναι παγωμένες και οι αποκρατικοποιήσεις γράφονται και ξαναγράφονται στα μνημόνια, αλλά υλοποιούνται με ρυθμούς χελώνας. Οι μόνες αποκρατικοποιήσεις που ουσιαστικά έχουν γίνει τα τελευταία τρία χρόνια, ήταν αυτές που σχεδιάστηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση και τις οποίες ο ΣΥΡΙΖΑ πολέμησε λυσσαλέα όταν ήταν στην αντιπολίτευση. Από την COSCO μέχρι την ΤΡΑΙΝΟΣΕ και από τον Ο.Τ.Ε. μέχρι τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια. Την ίδια ώρα, μια πρωτοφανής κομματική επιδρομή φορτώνει το

Δημόσιο, πότε με την ίδρυση θέσεων-φαντάσματα για φίλους και συγγενείς και πότε με διορισμούς-ρουσφέτια για εκλογικούς πελάτες. Σύμφωνα με την απογραφή του Δεκεμβρίου του 2017 οι δημόσιοι υπάλληλοι αυξήθηκαν κατά 28.000, οι συμβασιούχοι κατά 14.000 και οι μετακλητοί κατά 500 άτομα, δηλαδή περίπου 30%. Έτσι -κρατήστε το αυτό έχει τη σημασία του- το 2017 οι αμοιβές προσωπικού στο Δημόσιο αυξήθηκαν κατά σχεδόν 500 εκατ. ευρώ, έναντι του 2016, ενώ η αύξηση φτάνει το 1,5 δισ. την περίοδο 2018-2021. Το φάντασμα του πελατειακού κράτους επιστρέφει. Το πληρώνουμε όλοι από τους απίστευτους φόρους -άμεσους και έμμεσους- που καλούμαστε να καταβάλλουμε.

Κυρίες και κύριοι, ασφαλώς και όλα αυτά τα γνωρίζετε. Μιλώ σε ανθρώπους της αγοράς που βρίσκονται στην αιχμή της πραγματικής οικονομίας. Περιπεύει, συνεπώς, να περιγράψω άλλο την παρούσα κατάσταση και ιδιαίτερα την κατάσταση του ιδιωτικού τομέα που αγωνίζεται να σηκώσει κεφάλι. Σε τελική ανάλυση, έχετε και εσείς τις ίδιες εμπειρίες με όλους τους Έλληνες. Τα χρόνια της κρίσης, όμως, ήταν διδακτικά και για την επιχειρηματική κοινότητα. Οι επιχειρήσεις που άντεξαν αυτά τα χρόνια, είναι σήμερα περισσότερο ανταγωνιστικές και καλύτερα προετοιμασμένες για την επόμενη μέρα. Έχετε μειώσει το κόστος σας και εστιάσει τη στρατηγική σας στα συγκριτικά σας πλεονεκτήματα. Έχετε γίνει πιο εξωστρεφείς. Έχετε επενδύσει στην ψηφιακή σας αναβάθμιση. Και κυρίως, έχετε στηρίξει τους εργαζομένους σας, αντιλαμβανόμενοι ότι το μέλλον των επιχειρήσεων είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το ανθρώπινο δυναμικό τους.

Την ίδια ώρα, όμως, ένας ούριος άνεμος πνέει και στον κόσμο της νέας επιχειρηματικότητας. Η κρίση οδήγησε πολλούς νέους ανθρώπους μακριά από τη σιγουριά του Δημοσίου. Και στα φόρα των start-ups, στις μέρες καριέρας, που συχνά επισκέπτομαι, στους διαγωνισμούς νεανικής επιχειρηματικότητας, αλλά και σε αυτούς που αναζητούν ένα μικρό δάνειο από προγράμματα μικροπιστώσεων. Σε όλους αυτούς βλέπει κανείς το σπόρο μιας νέας Ελλάδας, δυναμικής, με αυτοπεποίθηση και σιγουριά. Που ατενίζει τις προκλήσεις ενός κόσμου που αλλάζει ταχύτατα. Που

θέλει να ανταγωνιστεί ισότιμα σε μια παγκόσμια αγορά. Που αυτό που ζητά από εμάς τους πολιτικούς είναι απλά να μην τρέχει σε αυτόν τον αγώνα με τα πόδια δεμένα. Δεν περιμένει ολιστικά σχέδια ανάπτυξης που ανακυκλώνουν τετριμμένα κλισέ, πασπαλισμένα με λίγη παλαιοαριστερή χρυσόσκονη. Αλλά ένα συγκεκριμένο και εφαρμόσιμο πλαίσιο πολιτικών, που θα απελευθερώσει την υγιή επιχειρηματικότητα, θα μειώσει δραστικά το αποτύπωμα του κράτους στην οικονομία, θέτοντας ταυτόχρονα ένα νέο πλαίσιο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για το κράτος και την επιχειρηματική κοινότητα. Ένα κράτος που θα αποπνέει σοβαρότητα και εμπιστοσύνη και μία επιχειρηματικότητα που θα ενστερνίζεται αξίες, που θα πηγαίνουν πέρα από το επιχειρηματικό κέρδος. Αυτήν τη σχέση πρέπει να οικοδομήσουμε μαζί.

Κυρίες και κύριοι, όπως σας είπα και στον πρόλογο, στη σημερινή σας συνέλευση θα ήθελα με απόλυτη ειλικρίνεια να σας περιγράψω σύντομα τι μπορείτε να περιμένετε από εμένα, αλλά και τι θα περιμένω εγώ από εσάς, αν οι πολίτες με τιμήσουν με την εμπιστοσύνη τους. Με είκοσι λέξεις θα το έλεγα «όχι άλλους φόρους και εισφορές, ναι σε επενδύσεις και σε νέες δουλειές. Ναι, όμως, και σε μια πραγματικά υγιή επιχειρηματικότητα». Είναι γνωστή η δέσμευσή μου για άμεση μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων, στα μερίσματα και στον ΕΝΦΙΑ. Δεν περιορίζομαι, όμως, μόνο εκεί. Για εμένα η φορολογική πολιτική πρέπει να έχει κατεξοχήν αναπτυξιακό πρόσημο. Κίνητρα, τα οποία έχουμε συζητήσει πολλές φορές από κοινού, όπως οι υπεραποσβέσεις, ο διπλασιασμός της περιόδου συμψηφισμού ζημιών με κέρδη, η μείωση της φορολογίας σε επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία. Αλλά και οι μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές για έσοδα από προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας. Όλες αυτές οι παρεμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν τον καταλύτη για να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις, που πολλοί από εσάς σχεδιάζετε, σήμερα, όμως, λιμνάζουν σε ένα καθεστώς φορολογικής αβεβαιότητας. Ταυτόχρονα, η αποσαφήνιση της φορολογικής κατοικίας και η ενίσχυση του προγράμματος golden

visa/non-dom μπορεί να φέρει στην Ελλάδα σημαντικά κεφάλαια από το εξωτερικό.

Η επόμενη κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν πρόκειται να παρακολουθεί απαθής όλες τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, να προσελκύουν σημαντικά κεφάλαια και εμείς να μην κάνουμε τίποτε. Έχουμε το πιο ωραίο οικόπεδο στον κόσμο και θα προσφέρουμε φορολογικά κίνητρα σε αλλοδαπούς για αγορά κατοικίας στην Πατρίδα μας. Η φορολογική συμμόρφωση θα ενισχυθεί με μείωση φόρων, διεύρυνση της φορολογικής βάσης και επιθετική προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, κάτι στο οποίο προσωπικά πιστεύω πολύ. Και βέβαια, μειωμένοι συντελεστές σημαίνει και βελτιωμένη φορολογική συμμόρφωση από μέρους σας. Η δημόσια διοίκηση έχει πια όλα τα δεδομένα για να εντοπίσει τους φοροφυγάδες και να τους τιμωρήσει αμείλικτα. Οι έλεγχοι θα μπορέσουν, όμως, να είναι στοχευμένοι μόνο αν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί απελευθερωθούν από τα συσσωρευμένα βάρη του απώτατου παρελθόντος. Τρία εργαλεία για αυτό είναι η διαγραφή, επιτέλους, των ανείσπρακτων οφειλών, η πλήρης συμμόρφωση στις αποφάσεις του ΣΤΕ για 5ετή παραγραφή και ένα ακέραιο Όργανο Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών. Στόχος είναι να αποσυμφορηθεί η διοίκηση και τα δικαστήρια από το τεράστιο στοκ των παλαιών εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, που -αν δεν κάνω λάθος- ξεπερνά τις 250.000. Με άλλα λόγια, κάνουμε μια νέα αρχή. Με νέους κανόνες για μια νέα σχέση εμπιστοσύνης.

Έρχομαι στο ζήτημα του μη μισθολογικού κόστους. Σε συνομιλίες που έχω συχνά μαζί σας, μου λέτε ότι, όσο σημαντική είναι η μείωση των φόρων, άλλο τόσο -και ενδεχομένως και περισσότερο- είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενων και εργοδοτών. Και έχετε δίκιο. Το ασφαλιστικό σύστημα και σήμερα, μετά τις πολλές παρεμβάσεις που έχουν γίνει, δεν εξασφαλίζει την αλληλεγγύη των γενεών, μετατρέπεται πολλές συντάξεις σε προνοιακά επιδόματα, ενθαρρύνει την εισφοροδιαφυγή και ναρκοθετεί την ανταγωνιστικότητα των συνεπών επιχειρήσεων. Και αυτό πρέπει να αλλάξει. Έχω ήδη δεσμευθεί για ένα ασφαλιστικό σύστημα τριών πυλώνων, το οποίο και θα

παρουσιάσω αναλυτικά τους αμέσως επόμενους μήνες. Το κλειδί είναι η μεγαλύτερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και στον τομέα της συμπληρωματικής σύνταξης, αλλά και της υγείας, πάντα υπό τον αυστηρό έλεγχο του κράτους. Έτσι, θα μπορέσουμε να αρχίσουμε να μειώνουμε τις εισφορές, θα αυξηθεί η ανταποδοτικότητα και ο ασφαλισμένος, αν το επιθυμεί, θα έχει τα κίνητρα που χρειάζονται για να έχει ιδιωτική, συμπληρωματική ασφάλιση.

Κυρίες και κύριοι, με λίγα λόγια σας έδωσα την οπτική μας για τη φορολογία και το Ασφαλιστικό. Επιτρέψτε μου σύντομα να αναφερθώ λίγο στις επενδύσεις. Αποδίδω μεγάλη σημασία στη ριζική βελτίωση του χωροταξικού και πολεοδομικού πλαισίου των οικονομικών δραστηριοτήτων, ώστε να γνωρίζει κάθε επενδυτής πού μπορεί και πώς μπορεί να επενδύσει. Προτείνουμε, λοιπόν, την κατηγοριοποίηση των χρήσεων γης σε 4 πεδία: Κατοικία, Παραγωγικές δραστηριότητες, Ειδικές χρήσεις, Τουρισμός. Ταυτόχρονα, απλοποιούμε και την κατηγοριοποίηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων με βάση τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καταργώντας κριτήρια που αποδείχθηκαν παντελώς ανεπαρκή, όπως το τελείως απαρχαιωμένο «επίπεδο όχλησης». Αναμορφώνουμε πλήρως το πλαίσιο των βιομηχανικών περιοχών ώστε να ενθαρρύνουμε τη συγκέντρωση οικονομικής δραστηριότητας σε οργανωμένους υποδοχείς.

Η εξασφάλιση ρευστότητας μέσω μόχλευσης των πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI), σε συνδυασμό με τους πόρους του ΕΣΠΑ και των κεφαλαίων του ιδιωτικού τομέα είναι αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα. Και ναι, θα δώσουμε έμφαση σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας: Τουρισμός και δεύτερη κατοικία, προϊόντα με ονομασία προέλευσης του πρωτογενούς τομέα, επενδύσεις στην ενέργεια με ανανεώσιμες πηγές, logistics και συνδυασμένες μεταφορές, μεταποίηση - επιμένω σε αυτό- με έμφαση στις εξαγωγές διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων. Αλλά -γιατί δεν θέλω να το ξεχνάμε- και βέβαια υψηλή τεχνολογία σε όλο της το φάσμα. Η χώρα δεν έχει την πολυτέλεια να χάσει το τρένο της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης. Παρουσίασα πριν από λίγες εβδομάδες στον ΣΕΠΕ το σχέδιό μου

για το συνολικό και δραστικό ψηφιακό μετασχηματισμό του ελληνικού Δημοσίου, αλλά και της ελληνικής οικονομίας. Αλλά το επενδυτικό κενό που πρέπει να γεφυρωθεί στη χώρα μας -το έχουμε εντοπίσει στα 100 δισ. τα επόμενα 6 με 7 χρόνια- δεν μπορεί να καλυφθεί μόνο από ξένες επενδύσεις. Γι' αυτό και χρειάζεται ένα «διπλό σοκ» εμπιστοσύνης και αποταμίευσης», ώστε να αυξηθούν οι ελληνικές Ιδιωτικές επενδύσεις. Εσείς να εμπιστευθείτε και πάλι τον τόπο και τις δικές σας επιχειρήσεις και να επενδύσετε περισσότερο στην Πατρίδα μας. Ελληνικές επενδύσεις, που θέλω να θυμίσω συρρικνώθηκαν από τα 46 δισ., το 2008, μόλις στα 11 δισ. ευρώ το 2017.

Το υπόστρωμα όμως για μια επενδυτική έκρηξη υπάρχει. Χαμηλές τιμές κινητών και ακίνητων αξιών, βελτιωμένες υποδομές, πολλές ευκαιρίες για νέες επιχειρηματικές συμπράξεις, και κυρίως ένα καταρτισμένο, πρόθυμο εργατικό δυναμικό εντός -και κυρίως εκτός- Ελλάδας, δημιουργούν τις προοπτικές για μια δυναμική ανάκαμψη που θα στηρίζεται περισσότερο στις επενδύσεις και λιγότερο στην κατανάλωση. Αυτό που λείπει είναι η πολιτική σταθερότητα και μία Κυβέρνηση αποτελεσματική και αποφασισμένη να κάνει ό,τι χρειάζεται για να μη χάσει η Ελλάδα το τρένο της ανάπτυξης. Γι' αυτό και οι επόμενες εκλογές έχουν τόσο μεγάλη σημασία. Σε μια εποχή που πολλές ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν το τέρας του λαϊκισμού -εμείς έχουμε ήδη πληρώσει το τίμημα αυτής της σύγκρουσης με το ψέμα και τις αυταπάτες- είναι μια μοναδική ευκαιρία για εμάς να καλύψουμε το χαμένο έδαφος.

Κυρίες και κύριοι, θέλω να είμαι απολύτως ξεκάθαρος απέναντί σας. Όπως σας εξήγησα τι πρέπει να περιμένετε από εμένα, έτσι θεωρώ αναγκαίο να σας πω σήμερα τι περιμένω και εγώ από εσάς. Η ανάκαμψη της οικονομίας, όταν θα έρθει, θα πρέπει να αφορά όλους. Όχι μόνο τους λίγους προνομιούχους που βρίσκονται κοντά στα συστήματα εξουσίας, αλλά ολόκληρη την κοινωνία. Και βέβαια, όχι μόνο τους μετόχους των επιχειρήσεων, αλλά και όλο τον κόσμο της εργασίας. Είμαι αποφασισμένος να μην επιτρέψω να αναπαράγουμε τις παθογένειες του παρελθόντος. Και ξέρετε πολύ καλά τι εννοώ. Μια επιχειρηματική ελίτ, εν πολλοίς κρατικοδίαιτη, που λειτούργησε σε μια

κλειστή οικονομία προστατευμένη από τον ανταγωνισμό, εκμεταλλευόμενη πελατειακές σχέσεις με την εκάστοτε εξουσία.

Αυτό το μοντέλο -πρέπει να το συνειδητοποιήσουν όλοι- δεν έχει θέση στην Ελλάδα της επόμενης μέρας. Και, επιτρέψτε μου: δεν θα βρει καμία θέση με την επόμενη Κυβέρνηση της Ν.Δ. Από μια επιχειρηματικότητα χωρίς κανόνες πρέπει να περάσουμε σε μια επιχειρηματικότητα με αξίες. Αυτή είναι η πρόσκληση που απευθύνω σήμερα για την επόμενη μέρα. Κοινούς κανόνες καταρχάς για όλους. Δεν θα ανεχθώ οι συνεπείς να νιώθουν ότι αδικούνται. Η παραβατικότητα θα σταματήσει να θεωρείται όρος επιβίωσης ή ακόμη και «μαγκιά». Θα καταδικάζεται και θα τιμωρείται ως αυτό που είναι: αντικοινωνική συμπεριφορά και νάρκη στις κοινές προσπάθειες για ένα καλύτερο μέλλον. Κάποιοι στο παρελθόν φόρτωσαν το κόστος της δικής τους αποτυχίας στις πλάτες των εργαζόμενων, των τραπεζών των φορολογούμενων, διατηρώντας ανέπαφη την προσωπική τους περιουσία. Το λέω ξεκάθαρα σήμερα: Αυτοί δεν έχουν θέση στην Ελλάδα της επόμενης μέρας.

Η Κυβέρνηση της Ν.Δ. θα μειώσει -σας το είπα- φόρους και εισφορές. Αλλά θα το κάνει ακριβώς για να βελτιωθεί η φορολογική συμμόρφωση, να μειωθεί η αδήλωτη εργασία και να περιοριστεί η εισφοροδιαφυγή. Η συμφωνία μας πρέπει να στηρίζεται στην αλήθεια, να ισχύει αμοιβαία και να τηρείται στο όνομα της Πατρίδας μας. Και θα τη συνοψίσω σε πρώτο ενικό πρόσωπο γιατί -πιστέψτε με- είναι ένα αδιαπραγμάτευτο προσωπικό μου στοίχημα η Ελλάδα να αποκτήσει επιτέλους το επιχειρηματικό μοντέλο που της αξίζει.

Σας το λέω λοιπόν όσο πιο καθαρά μπορώ. Δεσμεύομαι ότι θα μειώσω τους φόρους και τις εισφορές, θα απλοποιήσω δραστικά το επιχειρηματικό περιβάλλον, θα διευκολύνω τη ρευστότητα. Αλλά και εσείς, θα πρέπει να δεσμευθείτε ότι θα επενδύσετε στη χώρα μας, θα πληρώνετε τους φόρους και τις εισφορές, θα προστατεύετε το περιβάλλον, θα πραγματοποιείτε περισσότερες και ουσιαστικότερες δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Και κυρίως, θα

προσέχετε τους εργαζόμενους σας και θα τους κάνετε συμμέτοχους στην επιτυχία της επιχείρησής σας. Επιτρέψτε μου να επιμείνω στο τελευταίο στοιχείο αυτής της συμφωνίας αλήθειας, καθώς στην κοινωνία της γνώσης οι εργαζόμενοι είναι το μεγαλύτερο συγκριτικό πλεονέκτημα. Και στο δικό τους πρόσωπο πρέπει να καθρεφτίζεται κάθε επιτυχημένη επιχείρηση. Μικρή ή μεγάλη.

Σε αυτό το πλαίσιο: Αθέμιτες πρακτικές, όπως η αδήλωτη ή ανασφάλιστη εργασία, δεν χωρούν. Ανήθικες εργοδοτικές μεθοδεύσεις, όπως η συμπίεση μισθού με την απειλή απόλυσης, είναι αδιανόητες. Καθυστερήσεις δεδουλευμένων ή απασχόληση πέραν του νόμιμου ωραρίου, δεν συγχωρούνται. Μη τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στον χώρο εργασίας, απλά δεν επιτρέπεται. Αλλά δεν αρκούν μόνο τα αυτονόητα της τήρησης της εργατικής νομοθεσίας. Οραματίζομαι την Ελλάδα μια αναπτυσσόμενη χώρα της Ευρώπης, με ευρωπαϊκό εργασιακό περιβάλλον που θα ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Γι' αυτό ακριβώς είμαι έτοιμος να συζητήσω κάθε ιδέα προς αυτήν την κατεύθυνση: Για παράδειγμα, προσλάβετε εσείς νέους συνεργάτες και εγώ θα αναζητήσω τρόπους να τους πριμοδοτήσω. Κάντε εσείς συμμέτοχους τους εργαζόμενους στην επιτυχία σας με stock-options ή με άλλους τρόπους διανομής κερδών, τονώστε την εταιρική κοινωνική ευθύνη κι εγώ θα είμαι ανοιχτός σε φοροαπαλλαγές για να τα πραγματοποιήσετε. Προσφέρετε εσείς ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα, ιδιωτική ασφάλεια υγείας ή κάρτες κίνησης στα μέσα μεταφοράς και εγώ συζητώ τα έξοδα αυτά να εκπίπτουν από την εφορία. Θα είμαι δίπλα σας σε ό,τι βοηθά την υγιή επιχειρηματικότητα, που δεν είναι ούτε «δεξιά» ούτε «αριστερή», αλλά καταλύτης προόδου και ευημερίας της κοινωνίας. Και κάτι τελευταίο. Αν υπάρχει ένα πεδίο όπου αποκαλύπτεται θεαματικά το ψεύτικο πρόσωπο της Κυβέρνησης Τσίπρα, αυτό είναι σίγουρα η αγορά εργασίας. Εκεί η κυβερνητική ατζέντα παραμένει σταθερά αντιδραστική, αντι-αναπτυξιακή και επί της ουσίας αντεργατική. Διότι αν η αγορά εργασίας δεν υποστηρίζει την ανάπτυξη και τις επενδύσεις, τότε δεν υποστηρίζει και την απασχόληση.

Εμείς γνωρίζουμε από πού ερχόμαστε και πού δεν θέλουμε να επιστρέψουμε. Έχουμε κατανοήσει πλήρως τις παρενέργειες που προκαλούσε στην παραγωγικότητα ιδίως της ελληνικής μεταποίησης, αλλά και στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, ο προβληματικός συνδυασμός τριών παραγόντων: Της άνευ προϋποθέσεων επεκτασιμότητας των συλλογικών συμβάσεων σε όλο το εύρος της οικονομίας, της δυνατότητας μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία και της αρχής της καθολικής υπερίσχυσης των κλαδικών συμβάσεων έναντι των επιχειρησιακών. Αυτό το τρίπτυχο -το ξέρετε καλά- καθιστούσε εξαιρετικά άκαμπτη την αγορά εργασίας, σε βάρος τελικά των ίδιων των εργαζομένων. Είμαστε αποφασισμένοι να μην επιτρέψουμε αυτές οι ρυθμίσεις να αναβιώσουν με τον τρόπο που τις σχεδιάζει η σημερινή Κυβέρνηση. Πρωτίστως, διότι δεν υπηρετούν τα πραγματικά συμφέροντα του κόσμου της εργασίας. Δηλαδή τη δημιουργία πολλών και καλών θέσεων απασχόλησης. Αντίθετα, ανατρέπουν τα μέτρα εκείνα που κατάφεραν να αναχαιτίσουν τη θηριώδη ανεργία. Είναι σίγουρο ότι η ανεργία θα ξαναπάρει την ανιούσα με τυχόν εφαρμογή όσων εξάγγειλε η Κυβέρνηση. Επιπλέον, διότι αυτές οι παρεμβάσεις δεν υπηρετούν τα συμφέροντα της Ελλάδος που παράγει, που θέλουμε να είναι ισχυρή και ανταγωνιστική στις διεθνείς αγορές.

Η μόνη «βιομηχανία» που υπηρετεί το σχέδιο Τσίπρα-Αχτσιόγλου για επαναφορά των εργασιακών στα προκρίσης δεδομένα, είναι η «βιομηχανία των εργατολόγων». Που πλεονάζουν στις τάξεις του ΣΥΡΙΖΑ και έχουν πλουτίσει καταχρώμενοι ένα σύστημα που δεν υπηρετεί τις ανάγκες της οικονομίας και της εργασίας, αλλά μόνον το προσωπικό τους όφελος. Εγώ δεσμεύομαι ότι η Κυβέρνησή μου θα δει με μεγάλη προσοχή όλα αυτά τα ζητήματα. Χωρίς τις ιδεοληψίες των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Και με αυτήν την ατζέντα, που υποστηρίζει τα συμφέροντα της παραγωγικής Ελλάδας, τότε, ναι, μπορούμε και πρέπει να ανοίξουμε και τη συζήτηση για μια λελογισμένη αύξηση του κατώτατου μισθού. Εξάλλου τον πρώτο λόγο πρέπει να τον έχετε εσείς, οι κοινωνικοί εταίροι. Ναι, μπορούμε να πετύχουμε μια win-win συμφωνία μεταξύ εργαζόμενων και εργοδοτών. Που θα

διασφαλίσει από τη μια πλευρά την παραγωγικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων. Και θα προσφέρει, από την άλλη, προοπτική και αληθινή ελπίδα στους εργαζόμενους. Αυτό το νέο συμβόλαιο είναι η δική μου πρόταση προς εσάς και προς τον κόσμο της εργασίας. Διότι αυτή είναι η πραγματική διαφορά μας με την Κυβέρνηση Τσίπρα: Εμείς δουλεύουμε για να υπάρχουν νικητές και από τις δύο πλευρές του φράχτη. Εκείνοι ασχολούνται αποκλειστικά με τον ταξικό διχασμό και την ενοχοποίηση της επιχειρηματικότητας, αλλά και των ιδεολογικών τους αντιπάλων.

Κυρίες και κύριοι, κλείνω με τις εξής παρατηρήσεις: Η πολιτική δεν γίνεται με λόγια, αλλά με έργα. Έχουμε σχέδιο και αντίληψη για τα βήματα που πρέπει να γίνουν. Ξέρουμε πού πρέπει να πάμε τη χώρα. Γνωρίζουμε τι Ελλάδα θέλουμε. Όλα αυτά δεν θα γίνουν μόνο με νομοθετήματα και διοικητικά μέτρα. Θα γίνουν μαζί με την κοινωνία. Οι ασθενέστεροι οικονομικά πολίτες, που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση, δεν ψάχνουν για φιλοδωρήματα και ευεργεσίες. Θέλουν καλύτερες ευκαιρίες για τα παιδιά τους, καλές δουλειές, ποιοτική παιδεία, ασφαλή διαβίωση, δίκαιες αμοιβές και μεταχείριση, αξιοπρεπή περίθαλψη, δίκαιη και χαμηλή φορολογία, σπίτι για την οικογένειά τους και ευκαιρίες για μια νέα επιχειρηματικότητα. Κι εδώ είναι η μεγαλύτερη πρόκληση. Δυστυχώς, η πλειοψηφία της κοινωνίας εξακολουθεί να είναι απαισιόδοξη. Βλέπει κλειστό τον ορίζοντα προς το μέλλον. Οι νέοι θέλουν να φύγουν από τη χώρα. Οι οικογένειες νιώθουν πως δεν θα μπορέσουν να τα βγάλουν πέρα καθώς τα βάρη αυξάνονται διαρκώς. Οι μεγαλύτεροι νιώθουν πικρία γιατί βλέπουν τους κόπους μιας ζωής να χάνονται. Αυτήν την ατμόσφαιρα πρέπει να την αλλάξουμε.

Την κοινωνία πρέπει να την εμπνεύσουμε και να την ενεργοποιήσουμε ξανά. Και θα το κάνουμε παρά το γεγονός ότι αυτοί που κυβερνούν χρησιμοποιούν ό,τι μέσο έχουν στη διάθεσή τους για να δηλητηριάσουν τη δημόσια ζωή. Η χώρα διανύει μια πρωτοφανή περίοδο με το κράτος Δικαίου να μη λειτουργεί όπως αρμόζει σε μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διάκριση των εξουσιών παραβιάζεται επανειλημμένα από μια Κυβέρνηση που ψεύδεται, όταν δεν εκβιάζει. Που

καταπατά τη νομιμότητα όταν δεν προσπαθεί να επαναφέρει στη χώρα το διχασμό και τη μισαλλοδοξία εποχών που τις αφήσαμε για πάντα πίσω μας. Μου είναι αδιανόητο, όταν η χώρα πρέπει να κοιτάζει μόνον το μέλλον της, να βλέπω έναν πρωθυπουργό, που τάχα καμώνεται τον νέο, να επιδιώκει να μας γυρίσει 60 χρόνια πίσω. Δηλαδή σε εποχές που ούτε εγώ, ούτε πόσο μάλλον εκείνος έζησε. Επικαλούμενος δήθεν τη σημασία της ιστορικής μνήμης. Δεν θα τον ακολουθήσω. Γιατί απλούστατα το στοιχειώδες -και το σημαντικότερο- μάθημα που μας διδάσκει η ιστορία είναι να μην επαναλαμβάνουμε τα λάθη της. Και γι' αυτό είμαι αποφασισμένος να περάσουμε μέσα από όλα αυτά, μέσα από την αυθαιρεσία και τον αυταρχισμό και την παρακμή, και να αποκαταστήσουμε το μεγάλο κεκτημένο της Μεταπολίτευσης: Την ομαλότητα και την κανονικότητα. Άλλωστε, στις Δημοκρατίες δεν υπάρχουν αδιέξοδα.

Μετά από τρία χρόνια, η Ελλάδα μπαίνει ξανά σε εκλογικό κύκλο με τρεις εκλογές στον ορίζοντα των επόμενων δεκαέξι μηνών. Είναι η ψήφος που θα φέρει κάθαρση και θα αποτελέσει ευκαιρία επανεκκίνησης. Είναι επίσης η στιγμή που οι ζωντανές δυνάμεις θα απελευθερώσουν την προοπτική μιας Ελλάδας που αξίζει καλύτερα. Με κεφάλαιο την αλληλεγγύη και τη δημιουργικότητα, την πίστη και την ικανότητα των Ελλήνων για το καλύτερο. Και με εσάς, τις υγιείς επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους συμμάχους στην οικοδόμηση μιας νέας Ελλάδας. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ομιλία του πρώην Αντικαγκελάριου και Υπουργού Εξωτερικών της Γερμανίας κ. Sigmar Gabriel

Dear Mr. Chairman (Theodore Fessas),

Ladies and gentlemen,

Let me start by thanking you for inviting me to Athens. It is a great honour to be here as guest of the Hellenic Federation of Enterprises, and to speak to you all.

With your 3,500 members you represent around half of Greece's business activities. That means that it will be your economic success which will determine whether your country will eventually manage its turnaround – a turnaround to becoming a stable and sustainable national economy. It also means that your work and your success will be instrumental in achieving what this country needs the most: better living and working conditions for its people and more social security and stability.

But Greece's success in achieving its reforms will not only affect its people but also be key to shaping the future of our joint European currency, the Euro. And since I believe the Euro's fate and the future of European integration as a whole to be highly interconnected, it is with the certainty of conviction that I say: the whole of Europe needs Greece to succeed.

Ensuring this country's success within Europe is, in itself, a truly Herculean task, and one that carries a substantial historical dimension. The necessary changes undertaken along the way have had to alter the DNA of this country significantly, as its former political and business elite were far too used to exploiting their country.

However daunting such internal issues are, there are also external challenges that loom large over us as Europeans. And these challenges are not only of unprecedented scale and complexity but are also evolving at breakneck speed.

Let me mention a few other internal challenges: There are the ...

- general economic tensions between Northern and Southern Europe and particular concerns about possible debt relief for Greece.
- political tensions between western and central European countries, as exemplified in the conflict over issues such as the rule of law, freedom of the press and an independent judiciary between countries such as France and Germany on the one side and Poland and Hungary on the other.
- tensions with regard to the rule of law between North-Western Europe and Eastern Europe. It is not just Slovakia that is suffering alarmingly from endemic corruption, bad governance and the spread of organised crime.
- (And this is before even thinking about a possible accession to the EU by 2025 of countries such as Serbia and Albania).
- tensions created by the UK's Brexit, a process with no blueprint that can be followed and which looks set to tie up enormous amounts of resources.

All things considered, who wouldn't conclude that the EU had enough on its plate to keep itself busy for a while? There is, however, a slight snag to such thinking: the world will not wait around until we Europeans have got round to doing our homework. For Europe, the grace period is over.

On the contrary, the global political landscape is changing at such speed and so drastically, that even a more united European Union would find it hard to remain steadfast.

External tensions have increased dramatically.

The digital revolution with its global and data-driven economic model is putting Europe under enormous competitive pressure. In the next few years, we will no doubt be seeing staggering upheavals in almost all sectors of the economy, as well as on the labour market.

At the same time, the world order as we know it is dissolving before our eyes. What used to be rock-solid principles are now being put to the test, ironically by

the very country that established this “liberal order” after World War II and spent years upholding it. The US is currently feeling “overstretched” and is withdrawing from the global arena back to the home stage. What’s more, its “America First”-strategy is threatening to destroy all that it once created, with revisionist powers using the resulting uncertainty and instability and hustling to fill the void left by the US’s withdrawal. Some, like China, are employing geo-economic strategies to re-shape the world order, while others, like Russia, are resorting to military means. But there are also young power states in the making, such as India and the young Africa which will soon be staking their claim.

All this creates increasing uncertainty. The US’s unilateral withdrawal from the nuclear deal with Iran is a harbinger of things to come, as it broke with a fundamental principle of law in the Western world: *pacta sunt servanda* – agreements must be kept. And it shows us Europeans how little we now matter to what used to be our most important ally.

The repeal of the Joint Comprehensive Plan of Action (also known as the Iran nuclear deal), with no thought of us Europeans, is the third tremor going through the transatlantic partnership. Withdrawing from the Paris climate agreement and bringing trade protectionism into play by threatening Europe with sanctions are two more bricks that the US has removed from our comfortable multilateral world order.

The consequences for Europe cannot be overestimated. Because what is at stake is the dismantling of everything we understand when we say “The West”.

Which is: An alliance built on shared values and interests, which are used as a point of reference the world over.

At the moment, we Europeans are facing a downright unsolvable dilemma: we cannot live with Trump but we cannot do without the US either. Caught between a rock and a hard place is an uneasy situation to be in. Without massive investment into uniting Europe on issues such as politics, the economy and security

policy, we may get trapped there. And if that happens, we may lament developments as much as we like, but we will be unable to change them.

In the meantime, new power players, particularly China, are filling the void left in the wake of the US’s withdrawal. China’s sizable expectations are not surprising considering its formidability in every respect. Its proposal to develop a 21st century “Silk Route” – the One-Belt-One-Road-Initiative – is not a nostalgic trip down Marco Polo’s lane but a tangible geo-economic strategy. In fact, China seems to be the only country in the world which currently has a tangible geo-economic strategy in place. That is not something we can criticise them for. What does deserve criticism is that we Europeans have failed to develop our own strategy.

China presents a particularly exacting challenge to us Europeans. Greece has been experiencing this firsthand ever since it had to open the door to Chinese investors when it sold its harbour, Piraeus. (As you know, that harbour was sold on the strong urging of donor countries. It is now in Chinese ownership, who are investing heavily. Piraeus looks set to be China’s economic springboard to Central Eastern Europe. It could also mean China gains a foothold in local politics). The fact that China’s Silk Route Initiative is motivated not just by economic concerns but also by political considerations - and maybe even long-term military ones - can be illustrated by a brief example: When the European Council attempted to adopt last year’s ruling by the International Tribunal for the Law of the Sea regarding the “Freedom of Navigation” in the South China Sea, it no longer managed to do so unanimously: if I remember correctly, Greece abstained. Of course, no one would dream of taking this as a sign of anything being amiss. But it might give pause for thought to all those in Europe who cajoled Greece into selling its harbour in Piraeus as fast as possible, thus forcing them into the hands of the Chinese.

There are, of course, other powers trying to fill the political vacuum left by the US and – with it – the West. Among them are Russia, Iran and Greece’s

restless neighbour, Turkey, as well as India, the country with the world's highest population density, and Africa.

All of them are flexing their muscles in a bid to shift the existing axis of power.

And where is Europe in all of this? Europe is watching all these developments from the sidelines. As a spectator! And while we are looking on and seeing wars and conflicts mushrooming around us in neighbouring states, the world's global players no longer even ask for our take on these developments. The sad truth is that in the arena of international politics our influence is negligible.

And yet the consequences of these conflicts are far from negligible. While the exodus of hundreds of thousands of people, fleeing the war in Syria and landing in Europe, was a risk coolly disregarded by Assad and his allies, it has had a profound impact on Europe, politically as well as socially. Your country, Greece, is more aware than most of the cost of dealing with the backlash from such a conflict.

Now, with summer on its way, it is your islands in the Aegean sea (Chios, Samos, Kos and Leros) that are once again sought out as safe havens by refugees from the Middle East, causing dramatic social tensions on your shores.

When will Europe be asked to re-join the group of global players trying to solve this problem? Most likely, we will only be asked once talk turns to the rebuilding of Syria.

We have to realise that the world considers Europe to be rich but weak - which is a dangerous way to be seen, and one which should alarm us.

Because we must not be anybody's pawn, not ever – not the Americans' nor anybody else's. What we therefore need, more than ever before, are models of cooperation with which we can redress the balance of power during this 21st century. It means that Europe needs to bundle its many forces to create a powerful tool in terms of economic, developmental and security – maybe even military - strategies. But that is

something from which we are still a long way off. Currently, we are irrelevant. We are not taken note of. We are not being heard. We are vegetarians in a world of carnivores.

Europe will only be able to assert itself and defend its values, its interests and its position in the world, if we learn to act in a way we haven't needed to act before. We need to take responsibility and get up on that global stage. Up until now there has been no need for that, as Europe was conceived as a very inward-looking construction. External affairs were something best left to the members of the UN Security Council, to France, the UK and – first and foremost – the US. Today that is no longer an option.

Ladies and gentlemen,

The inner and external challenges outlined here require the will to act. And they require more unity. Both are currently and sadly in short supply in Europe.

So, what I say is: We need is a powerful reversal thrust. Otherwise we may find ourselves standing before the ruins of the European Union in a few years from now, helplessly exposed to the world.

We have taken a first few steps in the right direction: Joint action in the field of defence, jointly securing Europe's outer borders.

But more steps will need to be taken, particularly regarding the economic and monetary union. I believe that having one currency and 19 different economic policies is not a viable approach in the long run.

The most daring suggestions are currently being made by France. Germany's response, in contrast, is embarrassing. France now seems to have at least a ten nil advantage in the "How-to-strengthen-Europe"-game. It's high time we changed that score.

Emmanuel Macron recognises what is at stake. Never before has a French president dared to put "L'Europe" so firmly first as he has done, making it clear that Europe's sovereignty takes precedence over that of France. That's what I call true courage, particularly when keeping in mind French tradition. Germany mustn't keep avoiding this issue. This political ball

passing game must stop. Because if not even France and Germany manage to agree, how should Europe as a whole ever develop an authoritative standing in the world?

It is time that we finally completed the banking union, including adopting a common backstop. And to avoid a bank run in the case of a crisis, it would also make sense to adopt a European deposit insurance scheme, as long as there are stringent risk management rules in place.

I also believe that we need a European stabilising pact which can be triggered in an emergency, thus protecting investments which are always the first area to suffer.

But we also have to face another uncomfortable truth: We need to continue with our structural reforms in order to strengthen productivity and potential growth. And we need to develop the Capital Markets Union, another tool capable of cushioning any potential financial crises.

Only if – and of this I am utterly convinced – only if we Europeans come together as a group of equals, of equal standing, will Europe manage to overcome its internal and external challenges.

Little Malta and large Germany; France with its decidedly western European heritage and Poland with its central European outlook; economic highflyer Finland and economic underdog Greece. We are all part of what makes Europe. The stronger countries together with the weaker ones, the larger together with the smaller ones. Each as valuable as the other.

When we strive towards uniting Europe, we need to keep this in mind. We need to remember to step into the shoes of the most “vulnerable” country and look at things from their perspective.

If talking security policy, we need to look at the points of view of the Baltic nations and Poland.

If talking monetary and economic policy, it's the southern European countries whose perspective we need to take.

And if talking about refugee policy, we need to keep Italy's concerns foremost in mind.

It seems hypocritical if we moan about the “America First” concept and then turn around and follow that same line of thinking in our home country.

Of course, just because you understand a weaker country's viewpoint, doesn't mean that you have to adopt it.

But you can respect it. Which will then lead to mutual respect, mutual trust and the will to search for common ground. This goes for all strong countries, but in particular for the strongest country in Europe.

Just how difficult it is to take into account somebody else's perspective, could be witnessed here in Greece in recent years. And that's putting it mildly.

Your country knows only too well what it means to be at the receiving end of the national selfishness of other European states, Germany top among them. On the other hand, it has to be said that Greece rarely seemed to even try to understand the point of view of Northern Europe and Germany. Now – and I am repeating myself – please keep in mind that just because you are putting yourself in somebody else's shoes, does not mean that this particular pair is the perfect fit for you. It might not be. But before you disregard it as unsuitable, trying it on might help in finding a third option that solves the problem and allows you to walk on common ground.

Because although Greece does have a point when it criticises many a condition imposed on it and many a mistake made by the Troika or the European Union – it's worth remembering that there has been and continues to be a lot of solidarity with Greece. The European part of the rescue package has, after all, amounted to 220 billion Euros.

Since repayment will most probably occur over a long period of time and debt relief looks probable – and even necessary -, this show of solidarity is quite impressive. And – like I said – well-worth appreciating.

However, that's no reason for us Germans to feel high-and-mighty. After World War Two, we – like no other

country before - had the good fortune to experience this kind of inter-European solidarity, much to our economic, political and moral benefit. Which, incidentally, is very much due to the US, without whom Germany's reconstruction and reintegration within Europe would not have been possible. Back then it was in America's interest to ensure that Europe would never again slide back into the nationalistic and reactionary era of the first half of the 20th century. For the US, Europe was therefore not just any old project but, in fact, more of a pet project. Perhaps it is time to show the current US President the Marshall Plan hanging in a room in the White House named after its author. It might remind him of how this plan benefitted both Germany and the US. And maybe this would show the President that we are friend, not foe.

The prosperity Germany achieved - as much by virtue of other nations' help, as by our own hard work – should not blind us to the achievements of others – in this case Greece's achievement.

Within Europe, Greece is unique in its acceptance of a historical reform programme which includes significant structural reforms, tax increases, austerity measures and privatisation of its economic and social system.

These reforms were harsh to the point of causing hardship, because they set close to impossible demands. Examples include raising the retirement age and a range of tax increases, such as hiking VAT up to 24 per cent.

Then there were the cuts to the minimum wage, cuts to the health system; curtailing the freedom to strike, not to mention the privatisation of state property. As you know there are many other points I could list here.

Yet, there were reasons for taking these measures, and they should not be forgotten - not so that we can apportion blame, but to prevent making similar mistakes in future. Take real wage growth: In Greece it exceeded what was reasonable (factoring in productivity and inflation) over many years. (Between 2000 and 2008 – just before the beginning of the crisis – real wages in Greece rose by 40% - higher than in

any other of the other 15 “original” member countries. During the same period in Germany, real wages fell).

There can be no doubt that the price to overcome the crisis was and still is high. Not just on an economic and social level but also on a political one, as it has led to the strengthening of radical parties and radical trends.

We therefore need to take our hat off to Greece and acknowledge that you have gone the famous extra mile. Compared to what Greece has been shouldering for years, Germany's social reforms undertaken between 2003 and 2010 were a walk in the park.

And although there remains a lot to be done, the conclusion of the (third) programme review of the (third) support programme suggests that Greece is on the right track.

Today, we can see that Greece's efforts in dealing with those cuts, are beginning to pay off – although it is a very slow process.

It is true that Greece has not overcome the crisis entirely.

Its economic strength is still only at 75% of its pre-crisis level.

Another enormous strain on Greek society and its social welfare system is the country's overall unemployment rate of almost 20%, with youth unemployment as high as 40%. (Statistically, this makes Greece the second poorest country in the EU, after Bulgaria).

A state deficit of almost 180% (176.6%) represents a heavy future burden for the country to shoulder.

Nonetheless, there are robust signs of positive developments and the return to economic growth in Greece.

In 2017, the Greek economy experienced sustained growth rates during all 4 quarters of the year for the first time since 2006 – thanks largely to the tourism and logistics industries.

This year, the country's growth is projected to lie above 2% (The OECD/EU's estimated 2.5% might be slightly too optimistic), and in 2019 this trend is expected to continue – which is also in line with EU Commission and OECD expectations.

Even unemployment rates – although still exceedingly high – give cause for cautious optimism when compared to the worst years of the crisis. Back then, the number of people without jobs was another 8% higher.

All this is evidence of Greece's remarkable performance. And these improved conditions are important criteria when considering the conclusion of the support programmes which are due to end at the end of August. However, as we all know: the last few metres of a marathon can be the hardest!

The next few months will therefore be spent crafting a financial but also political framework for the era after the end of the support programmes which is realistic, sustainable and fair.

I believe there should be a very real and final end to the support programmes, and not a “fake exit” that really amounts to a fourth programme for Greece.

We have to praise the citizens of Greece because despite all that suffering during the last years they are still committed Europeans. It is easy to be a committed European in good times. It is much harder during tough times. In that respect Greece is more European than many other EU Memberstates“.

During the meeting of the EU's finance minister in Sofia, this April, there was common consensus that Greece had made good progress.

There are, however, three key issues where substantial progress still needs to be made: The 88 prior actions need to be implemented in full, a consensus on debt reduction needs to be reached, and a fair deal for the post-support programme era needs to be found.

In fact, the Greek government has already begun to prepare intensively for the time after the end of the support programmes, looking hard at how to implement the “key deliverables”. Their efforts aim to:

- Devise a strategy for long-term growth. Greece is currently discussing this with Brussels. This is vital. For far too long, the main topic has been fiscal. It's high time that the real economy took centre stage.
- Build up a “cash buffer” (of about 18 billion Euros) as security for investors in Greece's financial markets.
- Generate a stable primary surplus of 3.5% annually. Greece has already exceeded expectations twice in this respect.
- Advance administrative reforms in areas such as the development of a digitalised register of residents and a public land registry.
- Liberalise energy markets and reform property tax. In both these areas there is the need for action.

As far as debt relief is concerned, we should take a pragmatic approach.

I like the idea of flexible repayment terms based on economic growth, allowing Greece to re-pay more in years of plenty and less in more difficult years.

The debtor countries now need to make good on their word. Because in principle, they have already agreed to debt relief - “if necessary”. And as the IMF, among others, has been pointing out for years, it's a fact that debt relief is definitely “necessary”.

So the idea is good. Now it needs to be translated into viable practice. It should not come attached with too many conditions (a possible option would be to settle for a state-contingent debt instrument rather than a policy-contingent one).

But let's face it, Greece's economic future will not be determined by a flurry of paragraphs. That would be a technocratic illusion.

When all is said and done I firmly believe that it will come down to two fundamental issues which will

require all parties involved to make a supreme and momentous effort that might even change the course of history.

The first will be to ensure there is a change of paradigm in Greece, leading to a stable, dynamic and growth-oriented national economy with a strong focus on the real economy.

For this, the hard won reforms need to be absolutely irreversible, thereby preventing the country ever again sliding back into old habits.

Such a change of paradigm cannot be imposed by Brussels. It needs to become an inherent part of Greek politics and economic activity.

The other fundamental aspect is Europe's role. The EU, and Germany, will need to be prepared to invest in Greece, and to trust Greece.

At the same time there needs to be a fundamentally new approach in its European policy.

We need investment, not austerity. With the corresponding budget, of course.

We need social minimum standards and basic social security.

We need a pan-European fiscal policy that is co-ordinated at European level.

We need the banking union to be completed.

We also need a more resilient economic and monetary union – but since I've talked about this elsewhere, I will not elaborate here.

Greece's future in Europe and Europe's future in the world will not be an overnight success story.

On the contrary: Success will only be realised through hard work and the willingness to embrace radical, even painful change in outlook and direction.

But the times where we could move in the slipstream of others, trust others to shape our foreign and security policy, our economic and our fiscal policies, they are a thing of the past. For Greece and for Europe.

We will have to take an honest and hard look at some facts regarding policies and the economy. We will have to solve contradictions and reject easy solutions.

We will all need to learn to be economical with those resources with which we used to be generous: time and money.

In my country, managing the structural change triggered after World War Two required many decades of enormous dedication and effort.

You only need to think of the mining industry in the Ruhr area. At the end of this year, the last coal mine (known as "Prosper Haniel", which is located in a place called Bottrop) will close for good.

It marks the end of an era. Germany's economic miracle would not have been possible without the Ruhr coal mines, and some might say that the European Coal and Steel Community can be called the cradle of European integration. Coal mining brought prosperity and a sense of identity. Thanks also to the hard work of thousands of Greek coal miners.

In the 1950s, almost half a million people were working underground. Yet, even then – more than 60 years ago - the reverberations of the industry's decline could be felt when the first mine closed.

Over the following decades, the area received no less than 150 billion Euros in subsidies, intended to socially cushion the structural change. It did not prevent dashed hopes nor disappointment.

Today, to be sure, things are different: We do not have that kind of money, nor the same amount of time for handling the structural changes we need today: ensuring that Europe can take control of its own foreign policy and managing the digital revolution.

Nobody is going to hand us 5 decades and many billions in subsidies. Change has become relentless and fast-paced.

All this is happening against the backdrop of increased pressure by populists who seem set to continue to try and capitalise on the hardship - and even suffering caused by this situation - to gain votes.

In the past eight years, Greece has been more exposed to this scenario than any other country on the continent. Greece has inadvertently become a pioneer.

We will only manage to keep our European societies democratic and stable if we remember to combine economic success with social security. Every person who feels a loser from globalisation is a potential voter for populist and anti-democratic parties.

Just as social security requires economic success, economic achievement requires social security and social cohesion. They are not opposites, they are two sides of the same coin.

So I say that social capitalism should not be confined to the pages of our economy textbooks and to lofty speeches by politicians. People need to experience it first hand in their daily lives. Which is why we will need to further address social inequality within our countries and also within member states. Donald Trump's election holds an important lesson: Politicians who lose the votes of the rust belt's workers will not be saved by California's hipsters.

And we need socially stable societies in Europe to be able to stand united on a global stage and face a world that has become increasingly uncomfortable. In face of the challenges ahead, our unity is more crucial than ever. It will determine whether our children will have a voice or no voice in tomorrow's world. Even strong Germany will drift into political insignificance, although it might remain economically interesting. Without Europe, Germany's best-case status will equal that of Switzerland: interesting from an economic point of view but totally insignificant on international political level.

Will we succeed in creating unity within Europe? I don't know. All I do know is that the decisions ahead of us today are only made once every few hundred years.

Some 600 years ago, at a time when European sailors set off into the unknown to discover the sea passage to India, the Chinese commanded the most powerful fleet in the world. But while the Portuguese Prince, Henry the Navigator, was sending out his fleet along

the coast of Africa in search of a sea passage to India, Emperor Hongxi decided to let his fleet fall into disrepair in 1433, despite its magnificence and the fact that it had spent the previous 300 years exploring the world. He believed his empire to have more pressing problems. It was the beginning of China's withdrawal from the global stage which it would not return to for another 600 years, while Europe set out to dominate the world on every continent.

Which begs the question: What will historians, 600 years from now, say about the early 21st century? Are we seeing the dawn of a new China-dominated era, with Europe gently fading into oblivion?

The historian's answer will depend on us.

Thank you for listening.

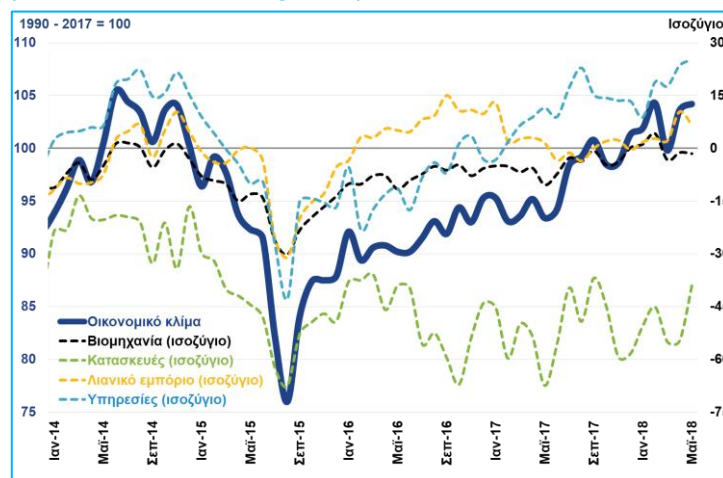
Οικονομικές εξελίξεις

Οικονομικό κλίμα: Η αναμενόμενη ομαλή ολοκλήρωση της 4^{ης} και τελευταίας αξιολόγησης και η έξοδος της Ελλάδας από το Μνημόνιο τον Αύγουστο του 2018, σε συνδυασμό με τις θετικές προσδοκίες στον τουρισμό, συνέβαλαν στην περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος τον Μάιο του 2018. Ειδικότερα, ο σχετικός δείκτης διαμορφώθηκε στις 104,2 μονάδες, κοντά στο υψηλό 3,5 ετών που σημείωσε τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους (104,3 μονάδες), κυρίως ως αποτέλεσμα της βελτίωσης των επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες, ενώ παράλληλα μετριάστηκαν οι αρνητικές εκτιμήσεις στις κατασκευές. Στη βιομηχανία η εικόνα είναι μικτή, ενώ στο λιανικό εμπόριο ο δείκτης υποχώρησε ελαφρά, με το ισοζύγιο θετικών αρνητικών εκτιμήσεων να παραμένει ωστόσο θετικό (**Δ01**).

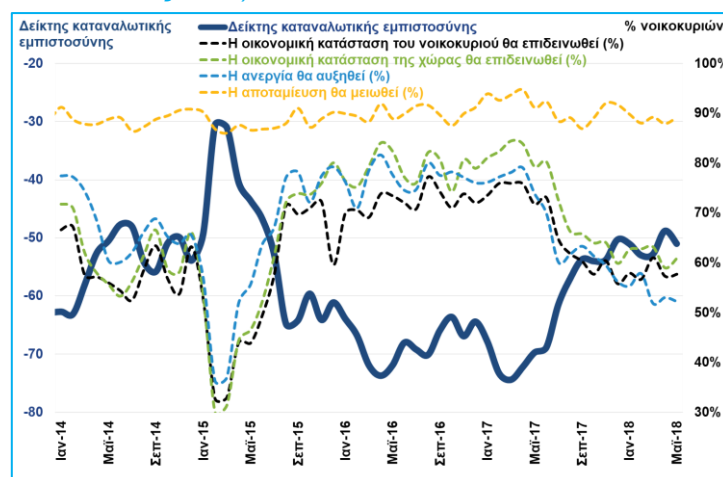
Μικτές τάσεις καταγράφονται επίσης στις εκτιμήσεις των νοικοκυριών, με τον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να σημειώνει μικρή πτώση τον Μάιο του 2018 και να διαμορφώνεται στις -51 μονάδες, από -48,8 τον προηγούμενο μήνα. Ωστόσο, παρά την υποχώρηση αυτή, ο δείκτης βρίσκεται αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με τον Μάιο του 2017 (-69,7 μονάδες), ενώ έχει καλύψει σημαντικό μέρος της μεγάλης πτώσης που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2015 (-30,6 μονάδες) για να φτάσει στο κατώτατο σημείο τον Μάρτιο του 2017 (-74,4 μονάδες, **Δ02**).

Πιο αναλυτικά, στη βιομηχανία οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για άνοδο της παραγωγής συνοδεύονται από υποχώρηση των εκτιμήσεων για την εξέλιξη των νέων παραγγελιών και της απασχόλησης. Ειδικότερα, το ποσοστό των επιχειρήσεων που είναι ικανοποιημένο από το επίπεδο των νέων παραγγελιών περιορίστηκε σε 8,5%, από 11% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει αύξηση των προσλήψεων υποχώρησε σε 10%, από 22% τον προηγούμενο μήνα. Την ίδια ώρα, οι επιχειρήσεις παραμένουν σχετικά αισιόδοξες για την εξέλιξη των εξαγωγών (**Δ03**).

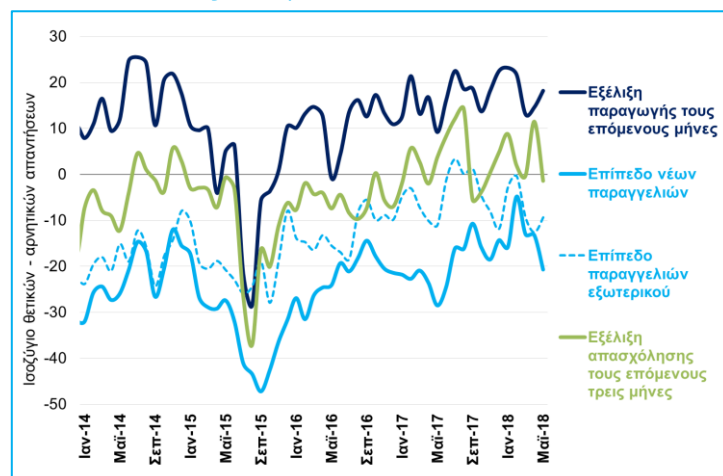
Δ01: Δείκτης οικονομικού κλίματος και επιχειρηματικές προσδοκίες στους βασικούς κλάδους (EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

Δ02: Καταναλωτική εμπιστοσύνη και εκτιμήσεις νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση, τη γενική κατάσταση της χώρας και την ανεργία (EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

Δ03: Επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία (EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

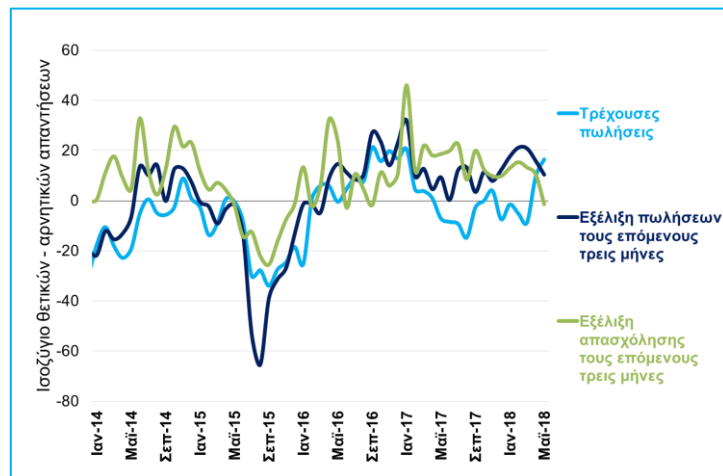

Στο λιανικό εμπόριο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων σημείωσαν μικρή κάμψη τον Μάιο του 2018, κυρίως λόγω της υποχώρησης των εκτιμήσεων για την εξέλιξη των πωλήσεων και της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο (Δ04). Η τάση αυτή μπορεί να αποδοθεί στη λήξη των ενδιάμεσων εκπτώσεων και αναμένεται να αντιστραφεί τους επόμενους μήνες, καθώς θα κορυφώνεται η τουριστική περίοδος. Σημειώνεται, πάντως, ότι παρά την κάμψη των προσδοκιών το σχετικό ισοζύγιο θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων παραμένει θετικό. Πιο αναλυτικά, το 52% των επιχειρήσεων (από 43% τον προηγούμενο μήνα) είναι ικανοποιημένο από την πορεία των πωλήσεων το τελευταίο τρίμηνο, το 73% (από 77% τον προηγούμενο μήνα) αναμένει ότι οι νέες παραγγελίες θα αυξηθούν ή θα παραμείνουν αμετάβλητες και το 52% (από 43% τον προηγούμενο μήνα) προβλέπει άνοδο των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά ότι η απασχόληση θα αυξηθεί υποχώρησε στο 4% (από 20% τον προηγούμενο μήνα), ενώ αυξήθηκε ανάλογα το ποσοστό εκείνων που εκτιμά ότι θα παραμείνει αμετάβλητη (93% από 76% τον προηγούμενο μήνα).

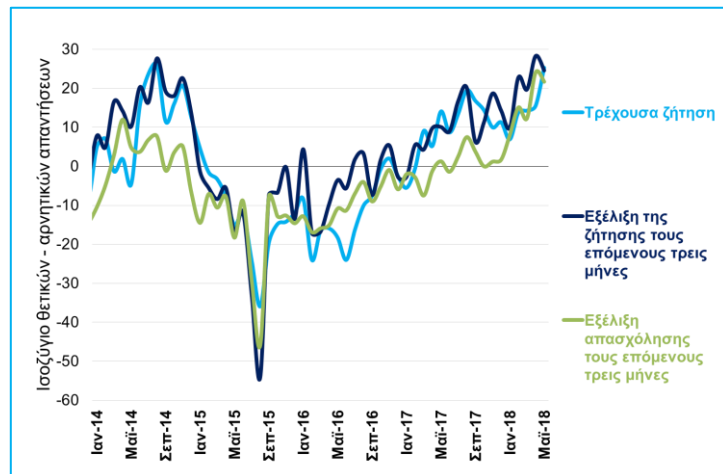
Στις υπηρεσίες, οι επιχειρηματικές προσδοκίες συνέχισαν να κινούνται ανοδικά τον Μάιο του 2018, ιδίως αναφορικά με τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα ζήτηση (Δ05). Αντίθετα, οι προβλέψεις τους για την εξέλιξη της ζήτησης και της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο, υποχωρούν οριακά, παραμένουν όμως ουσιαστικά θετικές. Ειδικότερα, το 38% των επιχειρήσεων (από 41% τον προηγούμενο μήνα) προβλέπει αύξηση της ζήτησης το επόμενο τρίμηνο, ενώ το 34% (από 36% τον προηγούμενο μήνα) θεωρεί ότι η απασχόληση θα αυξηθεί, έναντι 9% (από 6% τον προηγούμενο μήνα) που δηλώνει ότι θα μειωθεί.

Τέλος, στις κατασκευές το κλίμα βελτιώθηκε σημαντικά, από πολύ χαμηλό ωστόσο επίπεδο, με τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το πρόγραμμα εργασιών και την απασχόληση να κινούνται ανοδικά. (Δ06).

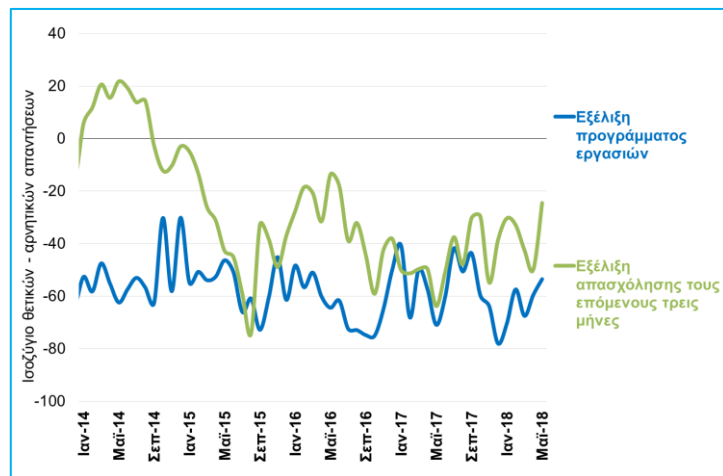
Δ04: Επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο
(EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

Δ05: Επιχειρηματικές προσδοκίες στις υπηρεσίες
(EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

Δ06: Επιχειρηματικές προσδοκίες στις κατασκευές
(EE - DG ECFIN, Μάιος 2018)

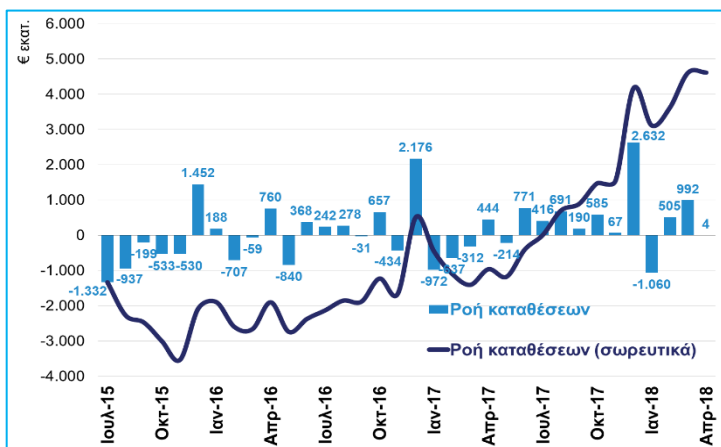

Από την πλευρά των καταναλωτών, ο δείκτης εμπιστοσύνης υποχώρησε ελαφρά τον Μάιο του 2018 (στις -51 μονάδες, από -48,8 τον προηγούμενο μήνα), με τα νοικοκυριά να εμφανίζονται λιγότερο αισιόδοξα αναφορικά με την γενική οικονομική κατάσταση, αλλά ταυτόχρονα να μειώνεται σταθερά το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι η ανεργία θα αυξηθεί (52% από 53% τον προηγούμενο μήνα, **Δ02**). Η ομαλή έξοδος από το μνημόνιο, σε συνδυασμό με

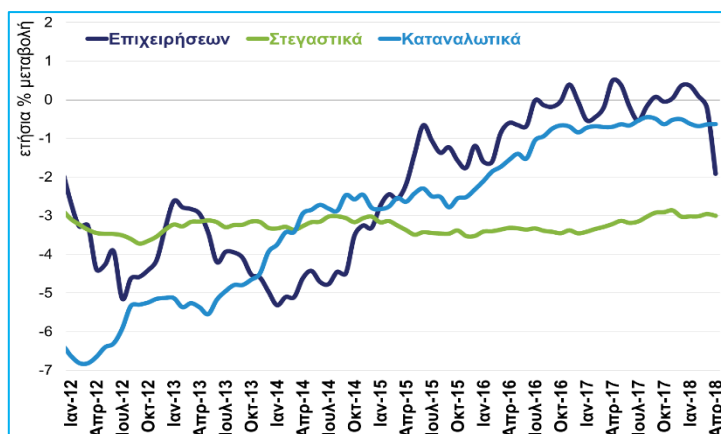
Χρηματοδότηση και καταθέσεις: Αύξηση για τρίτο συνεχόμενο μήνα σημείωσαν οι καταθέσεις των νοικοκυριών τον Απρίλιο του 2018 (+€4 εκατ.), επιβεβαιώνοντας τη σταθεροποίηση του κλίματος στην οικονομία. Ειδικότερα, οι καταθέσεις των νοικοκυριών κινούνται ανοδικά από τον Ιούνιο του 2017, με μόνη εξαίρεση τον Ιανουάριο του 2018 (αρνητική ροή -€1,1 δισ., η οποία όμως ήταν αναμενόμενη έπειτα από τη θετική ροή +€2,6 δισ. τον Δεκέμβριο του 2017, λόγω της καταβολής των αγροτικών επιδοτήσεων, του κοινωνικού μερίσματος, και του δώρου Χριστουγέννων στους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα). Επιπρόσθετα, από τον Ιούλιο του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls, η σωρευτική μεταβολή τους είναι θετική κατά +€4,6 δισ. (**Δ07**), ενώ το υπόλοιπό τους διαμορφώθηκε τον Απρίλιο του 2018 σε €104,4 δισ. από €103,9 δισ. τον Δεκέμβριο του 2017 και €99,2 δισ. τον Απρίλιο του 2017.

Δ07: Καταθέσεις νοικοκυριών (ΤτΕ, Απρ. 2018)

Αντίθετα, αρνητική μεταβολή σε ετήσια βάση σημείωσε η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων τον Απρίλιο του 2018 (-1,9%). Σημειώνεται ότι από τον Ιούλιο του 2016 μέχρι και τον Μάρτιο του 2018 ο ρυθμός χρηματοδότησης των επιχειρήσεων παρουσίαζε οριακές μεταβολές, χωρίς όμως να έχει διαμορφώσει μια σταθερή θετική τάση (**Δ08**). Η μείωση του Απριλίου του 2018 (-1,9%), αν δεν αποδειχθεί συγκυριακή, ανοίγει ενδεχομένως έναν νέο κύκλο απομόχλευσης δανείων, γεγονός το οποίο μπορεί να επηρεάσει αρνητικά το οικονομικό κλίμα. Αναφορικά με τη χρηματοδότηση νοικοκυριών, τόσο τα στεγαστικά, όσο και τα καταναλωτικά δάνεια, συνέχισαν να μειώνονται (-3% και -0,6% αντίστοιχα σε ετήσια βάση).

Δ08: Χρηματοδότηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών – ετήσια % μεταβολή (Τράπεζα της Ελλάδος, Απρ. 2018)

Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού: Τα φορολογικά έσοδα, μετά από επιστροφές φόρων, συνέχισαν τον Απρίλιο την καλή τους πορεία και όπως δείχνει η ανάλυση των οριστικών στοιχείων η πορεία αυτή έχει βάσεις σε όλους τους βασικούς λογαριασμούς εσόδων. Έτσι, τα έσοδα από φόρο εισοδήματος εμφανίζονται αυξημένα στο 4μηνο (€2,6 δισ. από €2,44 δισ. (**Δ09**) το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι), εξαιτίας της ισχυρής αύξησης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, εξέλιξη στην οποία συνεισέφερε και η καλή πορεία των σχετικών εσόδων του μηνός Απριλίου 2018 (€2,22 δισ. έναντι €1,99 δισ. το αντίστοιχο 4μηνο του 2017). Αντίστοιχα, αυξημένη (ελάχιστα) ήταν και η είσπραξη από έσοδα προηγούμενων οικονομικών χρήσεων, με αποτέλεσμα και εδώ η πορεία του 4μηνου του 2018 να βελτιωθεί παραπέρα σε σχέση με το 2017 (€1,52 δισ. έναντι €1,38 δισ. στο αντίστοιχο 4μηνο του 2017). Σημειώνεται τέλος ότι οι επιστροφές φόρων στο 4μηνο είναι αυξημένες σε €1,3 δισ. από €1,26 δισ. πέρυσι.

Δ09: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού. Επιμέρους λογαριασμοί (Υπ. Οικ. Απρ. 2018)

€ εκατ.	Ιανουάριος - Απρίλιος			
	2017	2018	% μεταβολή	€ εκατ μεταβολή
Εσοδα				
Φορολογικά έσοδα *	22.400	23.766	6,1%	1.366
Φόροι εισοδήματος	2.440	2.598	6,5%	158
Φόροι περιουσίας	544	555	2,0%	11
ΦΠΑ*	4.858	5.006	3,0%	148
Φόροι κατανάλωσης	2.412	2.636	9,3%	224
Φόροι ΠΟΕ	1.382	1.522	10,1%	140
Δαπάνες				
Πρωτογενείς δαπάνες τ.π.	13.039	12.678	-2,8%	-361
Αποδοχές κεντρ. Διοίκησης & νοσοκομείων	4.012	4.253	6,0%	241
Αποδιδόμενοι πόροι	770	1.067	38,6%	297
Επιχορήγηση ΕΦΚΑ	4.932	4.800	-2,7%	-132
Επιχορηγήσεις ΟΚΑ	5.558	5.248	-5,6%	-310
Έσοδα ΠΔΕ	742	1.092	47,2%	350
Δαπάνες ΠΔΕ	535	504	-5,8%	-31
Πρωτογενές αποτέλεσμα	-309	1.371	-543,1%	1.680

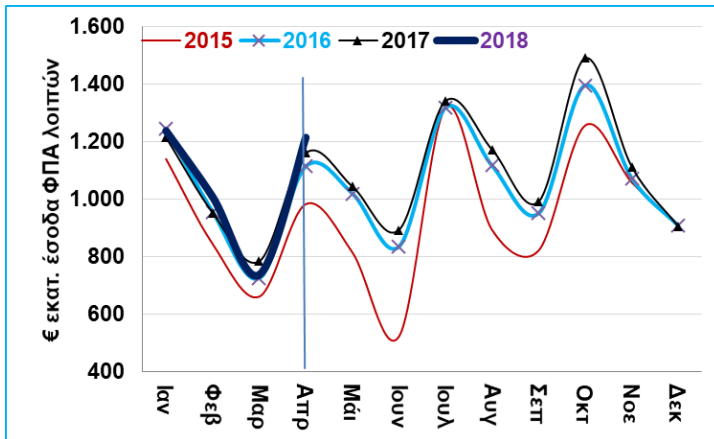
* Προ επιστροφών φόρου.

Ιδιαίτερα θετική ήταν και η πορεία των φόρων κατανάλωσης, και ειδικά του ΦΠΑ (+3%) και των ειδικών φόρων κατανάλωσης (+9,3%). Όμως, μεγάλο μέρος αυτής της αύξησης προκύπτει λόγω της έκτακτης υποχώρησης των εσόδων από ΦΠΑ και ΕΦΚ

καπνικών στο πρώτο εξάμηνο του 2017, ως απόρροια της αύξησης των ΕΦΚ στις αρχές του 2017. Αφαιρώντας αυτή την επίπτωση βάσης, καθώς τώρα τα έσοδα αυτά επανέρχονται στα ίδια περίπου επίπεδα με την προ αύξηση του ΕΦΚ επίπεδα (δηλαδή, παρά την αύξηση των φόρων έχουμε επιστροφή στα ίδια έσοδα λόγω της εξομάλυνσης αλλά και της επακόλουθης μείωσης κατανάλωσης νόμιμων προϊόντων και στροφής των καταναλωτών σε λαθραία προϊόντα), προκύπτει μια συγκρατημένη αύξηση των εσόδων από ΦΠΑ (εκτός ΦΠΑ καπνικών, σε €4,53 δισ. από €4,47 δισ. το αντίστοιχο 4μηνο πέρυσι) ή κατά 51 εκατ. ή 1%. Ειδικά ο κρίσιμος «ΦΠΑ λοιπόν», δηλαδή τα έσοδα ΦΠΑ εκτός καπνικά, καύσιμα και ορισμένες άλλες ειδικές κατηγορίες, κινείται ελάχιστα άνω των επιπέδων του 2017 (**Δ10**). Αντίστοιχα, τα έσοδα από φόρους κατανάλωσης αυξήθηκαν κατά 9,3% στο 4μηνο του 2018, έναντι του 2017, αλλά μετά την αφαίρεση του ΕΦΚ καπνικών τα έσοδα αυτά παρέμειναν ουσιαστικά στάσιμα (€1,76 δισ. έναντι €1,77 δισ. το αντίστοιχο 4μηνο του 2017). Έτσι, η αύξηση των εσόδων του ΠΔΕ λόγω αυξημένων εισπράξεων από την Ε.Ε. (€396 εκατ. αύξηση για το 2018), η αύξηση των εσόδων από ΠΟΕ (λόγω και του προγράμματος εθελούσιας αποκάλυψης αδήλωτων εισοδημάτων, €140 εκατ.), η αύξηση των εσόδων από φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (€158 εκατ.) καθώς και επίπτωση βάσης στη φορολογία των καπνικών (αύξηση €332 εκατ., που περιλαμβάνει όμως και ορισμένους ακόμα ΕΦΚ στην ανακοίνωση εκτέλεσης προϋπολογισμού) εξηγούν στο μεγαλύτερο μέρος την αύξηση των εσόδων της κεντρικής κυβέρνησης στο 4μηνο του 2018 κατά €811 εκατ. και σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Δ10: Έσοδα από «ΦΠΑ λοιπών» (Υπ. Οικ. Απρ. 2018)

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, αυτές παραμένουν συγκρατημένες σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης, με εξαίρεση τις δαπάνες μισθοδοσίας της κεντρικής κυβέρνησης και των νοσοκομείων (αν και ένα μέρος της αύξησης των €281 εκατ. οφείλεται στην αύξηση από τις αρχές του έτους στις ασφαλιστικές εισφορές του δημοσίου που καταβάλλει στον ΕΦΚΑ το δημόσιο), καθώς και των δαπανών για επιδόματα πολυτέκνων και για το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης (δαπάνες κοινωνικής προστασίας στο 4μηνο 2018 €452 εκατ. από €254 εκατ. πέρυσι). Οι αυξήσεις αυτές σταθερά υπεραντισταθμίζονται από τη μείωση άλλων δαπανών (μείωση των δαπανών για επιχορήγηση ασφαλιστικών ταμείων και σε συνέχεια των σχετικών μεταρρυθμίσεων καθώς και επιχορηγήσεων νοσοκομείων κατά €464 εκατ.) και κυρίως τη σημαντική υποχώρηση των δαπανών ανάληψης χρεών και από καταπτώσεις εγγυήσεων φορέων της γενικής κυβέρνησης (€9 εκατ. έναντι €714 εκατ. πέρυσι), με αποτέλεσμα την υποχώρηση των πρωτογενών δαπανών κατά €361 εκατ.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€362 δισ.

71% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.

48% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€61 δισ.

46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€3,3 δισ.**

42% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

200.000

11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€5 δισ.

20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,2 δισ.

26% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.

31% συνόλου****

* 17.454 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2016 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

